

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă de Editură Ziarului Arad Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1-1938, Trib. Arad.

ARAD, ANUL 55, No. 78.

1940. április 6. szombat.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GEZA

Göring kapott megbízást a zárlat elleni küzdelem megszervezésére

Ironsíde tábornok szerint jelentős eredményeket érhetnek volna el a németek, ha támadást indítanak a háboru napjaiban

Ankara székhellyel alakul meg a balkáni angol külkereskedelmi társaság

Páris. (Rador.) Semleges forrásból származó hírek szerint Hitler birodalmi vezér a nemzeti szociálista párt vezetőit és a különböző fegyvernemek főparancsnokait haditanácsra hívta össze és ezen Göring vezértábornagyot bízta meg a blokáddal szembeni küzdelem irányításával. Brauchitsch tábornokot, a német csapatok fő-

parancsnokát szemletra küldték ki a nyugati arcvonalra. A haditanács az a nézet alakult ki, hogy a kereskedelmi hajózást a lehetőség végső határáig kell folytatni és nyomást kell gyakorolni a semleges államokra, hogy álljanak ellent a nyugati hatalmak rendszabályainak.

Angol-Balkán-társaság alakul a délkelet európai piacok elhódítására

London. (Rador.) Sir John Simon pénzügyminiszter az egyik képviselő kérdésére írásban válaszolva — amint azt már röviden megírta az Aradi Közlöny —, közölte, hogy külön társaság alakul, amely a kereskedelmi ügyek lebonyolítását végzi majd az egyes semleges országokban. Ennek

a társaságnak a tevékenysége elsősorban Bulgáriára, Görögországra, Romániára, Törökországra, Magyarországra és Jugoszláviára fog kiterjedni, de másutt is köthet üzleteket, ha arra alkalom kínálkozik.

A brit kormány azért jutott erre az elhatározásra, mert bizonyos nehézségek keletkeztek egyes semleges államokkal való kereskedelmi összeköttetés kimélyítése körül. Eppen ezért elhatározták, hogy

„The English Commercial Corporation Limited” cég alatt kereskedelmi társaságot létesít, amelynek feladata lesz a kérdéses országokkal kereskedelmi üzleteket lebonyolítani.

A társaság alaptőkéjét a pénzügyminisztérium jegyzi. A kereskedelmi társaság elnöke Lord Swinton lesz és a céget április 15-én fogják bejegyezni Londonban.

Római jelentés arról számol be, hogy Lon-

Róma, Moszkva, Tokió és a szigorított ostromzár

Róma. (Rador.) A Stefani-ügynökség diplomáciai szerkesztője a németellenes blokáddal megszigorításáról azt írja, hogy

a semleges államok kivételének korlátozása a szövetségesek nem tekintik a végső győzelem elhatározó elemének.

A szövetségesek valójában csak a tengerészeti blokádra számítottak, valamint arra is, hogy Németországot Oroszország segítségével teljesen bekerítik. Mjuttán ez nem sikerült, a tengerészeti blokáddal sem elégséges, mert a németek Szovjetországból akadálytalanul be-szerezhetik szükségleteiket. Másrészt

Angliának be kell ismernie, hogy a német közvéleményt nem tudja két csoportra osztani, az ellenállás szelleme és Hitler tekintélye erősebb ma, mint bármikor

donban Angol-Balkán társaság megalakítása van küszöbön, amelynek az a szerepe lesz, mint valamikor az Angol-Indiai társaságnak volt, amely meghódította India gazdasági területeit.

Az Angol-Balkán társaság piacokat terem a Délkelet-Európa terményeinek, azokét pedig felvásárolja. Az Angol-Balkán társaság élén Anglia pénzügyi kancellárja áll. A társaságot irányító székhely Ankarában lesz, amely fiókokat állít fel Athénben, Szófiában, Belgrádban és Bucarestben.

Az Angol-Balkán társaság célja békésen behatolni gazdaságilag ezekbe az államokba és megtörni Németország és Olaszország mai gazdasági befolyásait. Berliji jelentés szerint

Németország máris intézkedéseket tett saját gazdasági védelme érdekében és fokozza önellátását, ugyanakkor pedig még szorosabbra igyekszik vonni Németország, Olaszország és Magyarország mezőgazdasági szolidaritását.

Erre a szándéokra mutatnak, mint mondják, Darré német agrárminiszter jelenlegi budapesti tartózkodása és ott lefolytatott tárgyalásai is.

volt és ezért csak egy katonai győzelem kényszerítheti térdre Németországot. Ennek a győzelemnek a kivívása azonban nagyon nehezen lesz megvalósítható.

Tokio. (Rador.) A Hokhi Sibun jelentése szerint több szovjet hadihajót láttak azon a vonalon, amely Japánból Vladivosztok felé vezet. A lap a hadihajók megjelenését összefüggésbe hozza a szovjet flotta főparancsnokának kijelentésével, amely szerint

Oroszország erővel fogja megakadályozni, hogy a szövetség blokádját Vladivosztokba is kiterjesszék. Párisi jelentés szerint a vörös hadsereg lapja azt írja, hogy Moszkva a semleges államok konferenciáját készíti elő azzal a kifejezettel, céllal, hogy védelme alá akarja őket venni. A

szovjethajókat ezentúl a tengeren az orosz hadiflotta egységei fogják kísérni. Franciaország azzal vákaszott erre, hogy a singaporei és honkongi flottabázisokon tartózkodó angol és francia hajók, valamint az ausztráliai és újzeelandi hajóegységek utasitást kaptak, hogy készüljenek el a fellépésre.

Tokio. (Rador.) A haditengerészeti miniszterium szóvivője a következőket jelentette ki a Reuter-ügynökség tudósítójának:

— Rendkívül kellemetlen volna, ha angol hadihajók Japán közelében cirkálnának. A japán flotta kénytelen lenne a szükséges intézkedéseket foganatosítani, ha meg nem engedhető vagy észszerűtlen eljárás hajtana végre Japán közelében.

A németellenes blokádnak a Csendes-óceánra való kiterjesztésével kapcsolatban ezeket mondotta:

— A japán haditengerészet minden erejével meg fogja akadályozni, hogy az európai konfliktust Japán közelébe is kiterjesszék.

Vladivosztok szerepe a német utánpótlás fedezésében

London. (Rador.) A News Chronicle a Vladivosztokon keresztül Németország részére való áruszállítás lehetőségét vizsgálja és megállapítja, hogy a holland-indiai szigetekről igen jelentős mennyiségű kaucsukot küldtek Vladivosztokon át Németországba. Anglia a jövőben meg fogja akadályozni az ilyen küldemények szállítását.

Berlinbe érkezik a moszkvai német nagykövet

Amszterdám. (Rador.) A Reuter-iroda jelentése szerint, von Schulenberg gróf, moszkvai német nagykövet a legelsőbb szovjet tanács munkálatainak befejezése után azonnal Berlinbe érkezik. Jelentést fog tenni Szovjetországról a brenneri találkozóval kapcsolatban és Molotov legutóbbi beszédéről.

Munkában a propaganda

Berlin. Az Angriff abból az alkalomból, hogy Berlin nagyobb mozgóképfilm színházaiiban most mutatják be a német légihaderő lengyelországi hadműveleteiről készült filmeket, azt írja, hogy Németország meg fogja semmisíteni Angliát és ebben a hadműveletben a döntő szerepet a német légihaderő fogja játszani. A film bemutatása után különben elhangzik Göring kijelentése, amely szerint amit a német légihaderő Lengyelországon megígért, azt Anglia ellen tette fogja váltani. Ez után megjelenik a vásznon a brit sziget képe, majd a Themze torkolatának vidéke, amely a légi bombázás következtében lángba borult. (Rador.)

London. (Reuter.) Göring két nappal ezelőtt tartott beszédében kijelentette a német ifjuság előtt, hogy most a háboru második időszaka fog bekövetkezni, Franciaországgal és Angliával ugyanazt teszik, mint annak idején Lengyelországgal: irgalom nélkül letiporják. Erre a fenyegetésre Anglia megadta az első választ: Winston Churchillt állították a háborus kormányzat élére. Ugyanazt a Winston Churchillt, aki a világháboruban a győzelem egyik döntő tényezőjévé vált. A háboru sorsának intézése helyes kezébe került, mert erre a célra Churchill a legalkalmasabb ember — állapítja meg az angol közvélemény.

London. A Reuter távirati iroda jelenti. Az angol kormány átalkításának legnagyobb jelentősége abban áll, hogy a háború sorsát intéző valamennyi miniszteri tárcát Winston Churchill kezében egyesítették. Sir Robert Cecil a nemzetvédelmi egységesítő minisztert nem nevezték ki újra és annak teendőit is Churchill vette át. Ez a megbízatás Winston Churchill igen nagy népszerűségével magyarázható, amelynek az egész angol nép előtt örvend. Mint ismeretes, a világháborúban szintén Churchill volt a háborús miniszteriumok legfőbb intézője és az ő céltudatos munkássága segítette elő a szövetségesek győzelmét. Most ugyanazt a hatalmat kapta a kezébe, amelyet a világháború alatt teljes megelégedéssel betöltött.

Berlini sajtóvisszhang Reynaud beszédére

Berlin. (Rador.) Reynaudnak az amerikai néphez intézett rádióbeszédével kapcsolatban a Berliner Börsenzeitung ezeket írja:

„Az az ember, akinek meghatalmazása van, hogy új harctereket találjon és a blokádot megszigorítsa, békéről beszél. Annak a kormánynak a miniszterelnöke, amely 20 év óta állandóan megsértette a versaillesi szerződés lefegyverzési szakaszait, most megígéri a világnak az általános lefegyverzést, tényleg azonban Németország lefegyverzéséről van szó. Versailles felépítőjének egyedül állott módjában, hogy egy jobb világot alakítson ki, most azzal dicsekszik, hogy olyan házat létesít, amelyben minden jóindulatú embernek hely jut. Mi nem hiszünk abban, hogy a történelem még egyszer felhatalmazást adjon a versaillesi mű megalkotóinak az európai béke megteremtésére. Ilyen történelmi küldetésben csak egyszer részeshet egy nemzet. Amiket Reynaud mondott az amerikai népek, az nem más, mint illúziókeltés és dicsekvés.”

Amerikai ellenpropaganda

London. (Rador.) A Newyork Times washingtoni tudósítója jelenti, hogy az amerikai hatóságok részletes jelentésre készülnek az Egyesült-Államokra vonatkozó német propaganda ügyében. Az illetékes hatóságok ezzel válaszolnak a német Fehér Könyv kiadására, amely az Egyesült-Államoknak az európai háborúban való felelősségére vonatkozik. A jelentés tartalmazni fogja az ökmányok elemzését, a sugalmazott cikkek közlését, a rádió-előadásokat, amelyeknek az volt a céljuk, hogy befolyásolják, vagy megosszák az amerikai közvéleményt.

„Tűzfűgőny” szerelték fel az angol hajókat

London. (Rador.) Londonból érkezett magántávirat szerint, az angol rádióállomások közölték, hogy az angol hajókat új fegyverrel látták el. Néhány nappal ezelőtt a londoni rádió bemondója említette, hogy amikor egy német repülőrel közeledett egy angol kereskedelmi hajóhoz, arról valóságos tűzfűgőny emelkedett fel és a német repülőgépek azonnal visszavonultak. Ezalkalommal először használták ezt a mostandig ismeretlen fegyvert.

Az U. S. A. kormánya azonosítja magát Bullitt nagykövettel

Washington. (Rador.) Ismeretes, hogy Fish republikánus képviselő bizottság kiküldését kérte a német Fehér Könyv-ben foglaltak valódságának kiderítésére. Fish egyidejűleg kérte az Egyesült-Államok azon diplomatáinak kihallgatását, akiknek különböző kijelentéseket tulajdonít a Fehér Könyv. Hull külügy miniszter kijelentette, hogy a kérést nem lehet tekintetbevenni, amennyiben Bullitt nagykövét már formális cáfolatot adott és a külügyminisztérium mindenben helyesli Bullitt nyilatkozatát.

Meg akarják akadályozni Japánt, hogy a maga részére biztosítsa az engedélyes területek ellenőrzését

Sangháj. (Rador.) A sanghái nemzetközi engedélyes területek vezetősége mindenképpen meg akarja akadályozni, hogy a japánok a maguk részére biztosítsák ezeknek a területeknek

ellenőrzését. Elhatározták, hogy a sanghái városi tanácsba öt angol, két amerikai és két japán

Ironside tábornok az angol hadsereg felőli kiképzéséről

Londonból jelentik: Ironside tábornok vezérkari főnök kihallgatáson fogadta a külföldi sajtó munkatársait, akik előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A szövetségesek lelkiük mélyéből hálásak lehetnek, hogy héthónapi idejük volt hadseregük megerősítésére.

Borzalommal gondolok arra, hogy mi történt volna, ha a németek megtámadták volna a háború elején, amikor tulajdonképpen nem volt hadseregünk.

Csupán az utolsó két hétben haladtunk át a veszélyes keresztúton. Ma azonban teljesen fel vagyunk készülve bármilyen eshetőségre. Láttam a szövetséges csapatokat a harcmezőn és meggyőződtem arról, hogy szellemük és felkészültségük kitűnő. Nem szabad elfelejteni, hogy fiatalságunk nagyrésze nem részesült

Mussolini beszédet mond aprilis 20-án

Róma. (Rador.) Mussolini miniszterelnök április 20-án beszédet mond a Capitoliumban az 1942-ik évi világháborús előkészületeiről. Minthogy a múlt évben is ez al-

Az Osservatore Romano írja:

„Valamennyi semlegesnek példát kell vennie az Egyesült-Államoktól”

Washington. (Rador.) Umanski washingtoni szovjet nagykövét egy órán keresztül tanácskoztott Cordell Hull külügyi államtitkárral. Hull ezután a lapudósítókát fogadta, akikkel közölte, hogy Umanskival történt beszélgetésének tárgyát az Egyesült-Államok és Szovjetország közötti viszony képezte. Ennek során szóba került a repülőgépekre és hadianyagokra alkalmazott ugynevezett erkölcsi kivétel tilalom is, anélkül, hogy végleges döntés történt volna.

A washingtoni orosz nagykövét és Cordell Hull külügyminiszter megbeszélését kommentálva, a Newyork Herald Tribune a következőket írja:

— Cordell Hull a Szovjetunió képviselője előtt nem titkolta, hogy Washington és Moszkva között a viszony nehezen javítható meg mindaddig, amíg Moszkva további fenyegetést jelent szomszédai számára, a Szovjetunió pedig a nemzetvédelemmel kapcsolatos termékeket igyekszik vásárolni, hogy azokat Német országnak továbbítsa.

Vatikánváros. (Rador.) „Az erkölcsi embargo, a nem hadviselőik kardja” — írja Della Torre gróf az Osservatore Romanóban, kapcsolatban Cordell Hull magatartásával a washingtoni szovjet nagykövettel szemben.

Ma már világszerte ismeretes, hogy Hull kijelentette az erkölcsi embargo további fenntartását Oroszországgal szemben, mert az megtámadta Finnországot. A Vatikán hivatalos lapja kiemeli, hogy valamennyi semleges államnak példát kell vennie az Egyesült-Államoktól. XII. Pius pápa husvétli beszédében kifejezte azt a meggyőződését, hogy ilyen konfliktusok esetén semleges maradhat valaki politikai téren, de erkölcsi téren nem.

Kedden fejeződtek be a lengyel hadsereg végső maradványaival vívott harcok

Bucuresti. A Curentul című lap berlini jelentése a következőket mondja az ugynevezett radomi ütközetről, amelyről az utóbbi napokban sok szó esett a külföldi lapokban:

— A német fővárosban hivatalosan közölték, hogy kedden fejeződtek be a lengyel hadsereg végső maradványaival vívott harcok. Ez a lengyel haderő — mintegy negyvenötezer ember — télen át a Radom város körüli erdőségekben rejtőzködött. A katonák egyrésze önként megadta magát, a többieket bekerítették és valamennyit foglyulejtették.

Kína továbbra is ellenáll

Tokio. (Rador.) A japán miniszterelnök a sajtó képviselői előtt az alábbi nyilatkozatot tette:

— Japán továbbra is fenntartja az európai ügyekbe való beavatkozási politikáját. A

választanak be, illetőleg arra törekcsenek, hogy a városi tanács ilyen összetételű legyen.

katonai kiképzésben és a szükséges ismereteket, amelyeknek elsajátítása legalább hat hónapot vesz igénybe, sokkal rövidebb idő alatt szerezték meg. A velünk szemben álló hatalmas német hadsereg kitűnő harci eszköz, azonban nem rendelkezik egyetlen olyan 1914–1918-ban már harcolt emberrel sem, akinek legalább századosi rangja lett volna, míg mi és a franciák több olyan tapasztalt törzstisztet rendelkeztünk, akik résztvettek a világháborúban.

„A német parancsnokok nagy részét személyesen ismerem és biztos vagyok abban, hogy harcolnának abban az esetben, ha parancsot adnának nekik az előnyömlásra. Hat hónappal ezelőtt talán sikerült volna nekik valamit elérni, ma azonban már nem. (Rador.)

kalommal mondott nagyfontosságú beszédet, könnyen meglehet, hogy ezuttal is fontos kijelentésekre kerül a sor.

nankingi kínai kormány elismerésének problémája a legalkalmasabb módon lesz megoldva. Japánnak el kell kerülnie az Amerikával való ellentétet kiéleződését. Könnyen lehetséges, hogy a csungkingi kormány el fogja fogadni ajánlatunkat, ha majd meggyőződik arról, hogy ellenállása hiábavaló.

Csungking. Kínai körök szerint Kína 12 millió katonát állíthat csatasorba, ha elérkezik a nagy offenzíva ideje. A kínai hadsereg jelenleg 4 millió főből áll és 8 millió katonai kiképzése folyik. Japánnak ezzel szemben 1 millió katonája van Kínában. Ugyancsak csungkingi jelentés számol be arról is, hogy a német távirati iroda kínai forrás alapján közli, hogy kínai bombavető repülőgépek szerdán Sanszi és Hunau tartományban több japán katonai repülőteret támadtak meg. A kínai gépek harminc japán repülőgépet semmisítették meg, megrongáltak több lőszerraktárt és egy lőszergyárat.

Japán támadó jellegűeknek tekinti az amerikai hajóhad hadgyakorlatát, ha túlhatolnak a 180. keleti szélességi fokon

Tokió. (Rador.) Kanazawa japán viceadmirális kijelentette, hogy Japán az amerikai hajóhad gyakorlatait támadó jellegűeknek fogja tekinteni, ha az amerikai hajók túlhatolnak a Csendes-óceánban a száznyolcvanadik keleti szélességi fokon. A viceadmirális határozottan cáfolta azokat a híreket, hogy Japán Halnan-szigetét Német országnak akarná átengedni tengerészeti támaszpontul.

Anglia a távolkeleti vizekre is kiterjeszti a zárlatot

London. (Rador.) A Times diplomáciai szerkesztője azt írja, hogy az angol kormány azzal a japán kívánsággal szemben, hogy a tengerzár ne terjedjen ki Japán felségvizeinek közelébe, nem mondhat le hadviselői jogairól és nem engedheti meg, hogy a Németországnak szánt dugárjuk tovább érkezzék Vladivosztozk kikötőjébe. Az angol kormány nem hajlandó elismerni, hogy a japán tenger és az odavezető tengerszorosok japán felségvizeknek tekintendők.

Nehezen haladnak előre a finn—orosz tárgyalások

Róma. (Rador.) A Messageronak jelenti Helsinkiből, hogy a szovjet—finn tárgyalások elé Moszkvában súlyos nehézségek gördültek. Az oroszok követelik, hogy a finnek mondjanak le az északi védelmi szövetségben való

részvételről, ne erősítsék meg határait és szüntessék meg a finn sajtóban a szovjet ellenes támadásokat. Követelik azt is, hogy a finn

nek fogjanak hozzá az orosz átmenő forgalom lebonyolításához szükséges vasutvonalak megépítéséhez.

Angol repülőgépeket kapott a jugoszláv hadsereg

Belgrád. (Rador.) Nedics tábornok jugoszláv hadügyminiszter napiparancsot adott ki, amely a hadsereg hivatalos lapjában megjelent és amelyben közli, hogy az Angliában megrendelt repülőgépek megérkeztek. A napiparancs különben így hangzik:

Tekintettel arra, hogy a repülőgépek átvétele a vasúti és viziszállítás nehézségei miatt késedelmet szenvedett, elrendeltem,

A nyugati arcvonal eseményei

Páris. (Rador.) A francia hivatalos jelentés közli, hogy nincs semmi jelenteni való.

Berlin. A német hivatalos jelentés a következő: A nyugati arcvonalon Saarleutertől délnyugatra a német előrsők megtámadták egy francia támaszpontot. A hadművelet során a franciák 15 halottat vesztek. A nap különben különösebb esemény nélkül telt el.

Az esti órákban kiadott francia hadijelentés azt közli, hogy visszaverték az ellenség egyik hírszerző járőrét és annak parancsnokát foglyul ejtették.

Francia forrásból közlik, hogy tegnap volt az első komolyabb ütközet a nyugati fronton.

A németek tüzérségi előkészítés után repülőgépek támogatása mellett nagyobb létszámú gyalogságot küldtek harcba. Ez alkalommal fordult először elő a mostani háborúban, hogy a nyugati arcvonalon repülőgépek is részt vettek a gyalogság harcában.

A franciák a támadást visszaverték.

Római vélemény a zárlat megszigorításáról

Róma. (Rador.) Az olasz fővárosban növekvő bizalmatlansággal figyelik a szövetséges erőfeszítéseit a Németország elleni zárlat megerősítéséről. A római lapok a semleges államokra háruló kényszer hatásáról írnak és megemlékeznek arról a visszhangról, amelyet a londoni-párisi tervek a semlegesek körében keltettek.

Bonnet Londonban

Londonból jelentik: Bonnet francia bjkád. ügyi miniszter Londonba érkezett. Itt tanácskozással folytat Cross angol hadigazdálkodási miniszterrel. (Rador.)

Lemondott a török nemzetvédelmi miniszter

Ankara. (Rador.) Nadji Tinaz nemzetvédelmi miniszter, egészségügyi okokra hivatkozva, lemondott. Helyébe Safet Alikan volt közoktatásügyi minisztert nevezték ki.

Győzelmet aratott az U. S. A. kormánya a szenátusban

Washington. (Rador.) Az amerikai kormány a szenátusban újabb győzelmet aratott. Törvényjavaslatot terjesztettek be az elnöki hatalom gyakorlására vonatkozólag a kétoldali kereskedelmi szerződések megkötésével kapcsolatban. Az ellenzék a javaslat tárgya-

Leégett a győri hatemeletes közraktár

Budapestről jelentik: Győrből jelentik, hogy péntekre virradó éjszaka nagy tűz pusztított Győrben. Kévéssel éjfél után kigyulladt a Duna-parton levő hatemeletes győri közraktár, amelyben rengeteg áru volt felhalmozva. A kivonult tűzoltóság nem tudott megbirkózni az elterjedt lángokkal és a tűz tovább pusztított, annyira, hogy a hajnali órákban egymásután kezdtek beomlani a hatalmas épület belső falai. Az épület még a délelőtti órákban is füstölgött és most már a főbb falak beomlását sem lehet megakadályozni. Az egész épület rombadőlésétől tartanak. A kár meghaladja az 1 millió pengőt, de ez biztosítás révén megtérül.

hogy a repülőgépeket légi úton hozzák az országba. Két háborúban álló ország felett kellett a gépeknek átrepülni, de pilótáink teljesítették a parancsot. Ez a repülés fényes eredménnyel járt és nagyban hozzájárult országunk és hadseregünk tekintélyének emeléséhez.

A napiparancs ezután felsorolja annak a 31 tisztnek és 20 altisztnek a nevét, akik résztvettek a repülésben.

lásának elhalasztását kérte, de 44 szavazattal 38 ellenében vereséget szenvedett.

Newyork. (Rador.) A novemberi elnökválasztás előkészületei egyre bizonyosabban mutatják, hogy a döntő harcban Roosevelttel leg-erősebb ellenjelöltje Thomas Dewey newyorki

A HABZÓ FOGPÉP

főállamügyész lesz. Még mindig nem bizonyos azonban, hogy Roosevelttel vállalja-e a jelöltséget.

Elutasította a közigazgatási Tábla a huszszálitási szabályrendelet felfüggesztésére vonatkozó kérést

Beszámolt az Aradi Közlöny arról az ellentétéről, amely az április elsején életbelépett városi huszszálitási szabályrendelet miatt keletkezett a városvezetés és a huszparosok között. Az ügynek érdekes mellékhatása foglalkoztatja pénteken délelőtt a timisoarai (Temesvár) közigazgatási táblát.

Március végén ugyanis az aradi huszparosok Sárbu Gheorghe dr. ügyvédjük útján beadványt nyújtottak a közigazgatási bírósághoz, amelytől a

szabályrendelet életbelépésének felfüggesztését kérték. A huszparosok négy pontban foglalták össze érvelésüket. A péntek délelőtti tárgyaláson a város képviselőjében Bejan Romulus dr. helyettes polgármester, míg a huszparosok részéről Sárbu Gheorghe dr. jelent meg. A bíróság ítéletében elutasította az aradi huszparosoknak a szabályrendelet felfüggesztésére vonatkozó kérését.

Tárgyalás alatt a felekezeti oktatás átszervezéséről szóló törvényjavaslat

Bucurestiből jelentik: A képviselőház pénteki ülésén a textilnövények termeléséről és értékesítéséről tárgyaltak. Ionescu-Sisesji földművelésügyi miniszter bejelentette, hogy rövidesen törvény jelenik meg, amely az erdőkiérmelést szabályozza, egy másik törvény pedig a mezőgazdasági kamarák működését szabályozza.

A szenátus ülésén Negei szenátor törvényjavaslatot nyújtott be vajamennyi lakbérleti szerződés május másodikáig való meghosszabbítására. A felekezeti oktatás átszervezéséről folytatott vita során Safran Alexandru főrabbi szótartott fel, aki rövid hozzászólás után bejelentette, hogy a törvényjavaslatot elfogadja.

Csak a köztisztviselők, köznyugdíjasok, az állam, a községek, megyék és helytartóságok lakbérleti szerződéseit hosszabbították meg

Bucuresti. (Rador.) A képviselőház szerdai ülésén Radu Portocale miniszter javaslatára megszavazták a lakbérleti szerződések meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot. A megszavazott javaslat szövege a következő:

1. szakasz. Meghosszabbítatnak az alábbi főbérlok és albérlok írásbeli, vagy szóbeli, városi és falusi épületekre vonatkozó bérleti szerződései, amennyiben ezek a szerződések 1940. április 25-én, vagy ezután az időpont után lejárnának:

a) Az állam, a községek, a királyi helytartóságok és a megyék bérletei, tekintet nélkül a bérlet céljára, vagy rendeltetésére. Ezeket a bérleti szerződéseket 1941. április 23-ig hosszabbítják meg.

b) Azoknak a köztisztviselőknek bérleti szerződései, akiknek havi bruttó fizetése legfeljebb 10.000 lei, továbbá a polgári és

katonai köznyugdíjasoké, ha havi nyugdíjuk legfeljebb bruttó 10.000 lei. Ezeket a szerződéseket változatlan feltételek mellett 1940. október 26-ig hosszabbítják meg.

2. szakasz. Az ilyen szerződésekben szereplő béremelések semmiesek. Ha a béremelést a bérlő már fizette, úgy a többletet a bérlőnek vissza kell téríteni.

Halálos közlekedési szerencsétlenség Milánóban

Rómából jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt Milánó egyik utcáján. Egy tüzelő-gépkocsi teljes sebességgel nekirohant a villamosnak. Az összeütközés következtében két utas meghalt és harmincan megsebesültek. A kocsivezető szintén megsebesült, ennek ellenére folytatta útját miközben két tüzelőt hajlra gázolt. (Rador.)

„URANIA” mindig ez éten.
TELEFONELÖVET: 12-32. SZÁM

I. A szezon legnagyobb szabású francia filmremeke!

SUDAN

(Amikor a lelek kiálszik...) — Victor Francen — Harry Baur — Annie Ducaux.

A két kivételes film ellenére a helyárakat nem emeltük fel. — Előadások délután, 3 órától folytatódólagosan.

Szenzációs kettős műsor!

II. DEANNA DURBIN legbájosabb, legvidámabb filmje:

A hápom kis öpdög

Isteni muzsika... Hjusig... Vidámság...

Szemétkiállítás nyílt

London legelegánsabb üzleti uccájában

Meg akarják tanítani az angolokat, hogy mire jó az üres üveg, használt ruha, újság és papirdoboz

London. A Bond Streeten szemétkiállítás nyílt a napokban. Egy elegáns üzlet két kirakatába, amelyek közül az egyik a Bond Streetre, másik a Conduit Streetre néz, két hatalmas, fémből készült szemétesládát tettek közszemlére. Olyanokat, amilyenekben az átlag angol háztulajdonos, vagy cseléde a szeméttel dobja. A ládák körül különböző „szemetek”: újságpapír, üres dobozok, régi ruhadarabok „művészeti rendeltetésben” s pár felírás, amely arra hívja fel a járókelők figyelmét, hogy ne dobjon mindent válogatás nélkül a szemétládaiba.

Köz tudomásuan, London legelegánsabb üzleti uccája ez s tetejébe az angol műkereskedelem egyik központja. Szinte minden nap képzőművészeti kiállítás nyílik meg az ucca valamelyik „galériájában”, de szemétkiállítás eddig még nem volt a Bond Streeten...

*

Azok számára, akik Angliát jól ismerik, ez a kiállítás nem is olyan meglepő. A westminsteri városi tanács (amely London egyik legnagyobb és legismertebb kerületét igazgatja) propaganda célzattal szervezte meg a tárlatot, hogy a közönség figyelmét felhívja: a szemét egyrészt értékes, másrészt most háboru idején különleges jelentősége van a takarékoságnak.

Más országokkal összehasonlítva az angol Európa egyik legpazarlóbb népe. Kezdvé a főzésnél elpocsékolott értékes anyagoktól, folytatva a káddalóval való fűtés dekoratív, de gazdaságtalan tradícióján és végezve az „elhajigálásnál”, — az angol különösen a mi szemünkkel nézve — túlságosan is „nagyvonalú”.

Amerikától eltekintve — ahol az emberek régi, de esetleg még egészen használható autómobilokat is „eldobnak”: nincs még egy ország a világon, ahol az emberek annyi mindent egyszerűen a szemétre dobnának, mint Angliában. A londoni ember például naponta rendszerint két újságot vásárol; az autobuszon, a földalatti olvassa őket s mikor leszál, egyszerűen az ülésen hagyja a hatalmas papírlépedőket. Angliában cigarettát és sok más olyan cikket, melyet mi „kimerve” is árusítunk, csak dobozban lehet kapni; az angol a dobozt eldobja az utcán; ha rendes ember, megkeresi az uccai szemétládat, Angliában mindent szépen és alaposan csomagolnak s a csomagolóanyag-mennyiség rendszerint kétszerese annak, amibe mondjuk nálunk csomagolnak valamit árucikket. Ezt is eldobják. Olyan árukkal kapcsolatban, amelyeket üvegben árulnak, a kereskedő sohasem kér „üvegbetétet”, kivéve természetesen a szódavízét. Az üveg, — néha egészen díszes ilatszervevények is — a szemétre kerülnek.

Ugyaníde kerül az elhasznált ruhák és cipők egyrésze is. Az ócskaruha nem olyan „cikk” itt, mint nálunk. Szolgáljon mindenesetre az angol ember melegségére, hogy a körülmények eddig nem mozdították elő az ilyen jelentéktelen dolgokban való takarékoságot: elszállításuk, illetve más célra való átalakításuk több pénzbe került volna, mint amit nyersanyaguk megért.

Most a háborúval kapcsolatban ezek a körülmények megváltoztak. A nversanyagok nagy részét külföldről kell behozni, ami eddig is így volt, de most részben arannyal kell fizetni értük, másrészt pedig a szállításukhoz szükséges hajóúr részben a katonák szállítására, részben pedig élelmiszerek behozatalára kell elsősorban.

Ez a kiállítás most azt demonstrálja, amire a szegényebb európai országok már régen igyekeznek felhívni polgáraik figyelmét, hogy a szemét kincs, illetve holt tőke.

*

A kiállítás első termében — valaha egy elegáns szabó mintaterme volt — a szemét különböző fajtáit mutatják be. Az egyik asztalon üveges garfikokon azt szemléltetik, hogy mennyi újságot és más papírt dob el havonta az átlag westminsteri polgár. A másik asztalon textiliák szerepelnek, a harmadikon üvegek, a negyedikken állatcsontok, a többiekben különböző fémek.

Az íróasztalon propagandanyomtatványok, „Takarékoskodjunk és segítsük elő a győzelmet”. Ez a kiállítás mottója. A városi tanács a felhívást kis könyvjelző papírokra nyomatta, amelyeket a

nyilvános könyvtárakban osztogatnak. A szemétesládákra ragyogókat illesztettek: „Örizz meg a használt papírt.”

A röpiratok arra is felhívják a közönség figyelmét, hogy az eldobásra itélt holmikat válogassák ki és különösen a papírt gyűjtsék össze. Amikor pedig már nagyobb mennyiség gyűlt össze, értesítsék a kerületi köztisztasági hivatalt, amely az elszállításról gondoskodik.

A másik terem sokkal érdekesebb. Itt azt szemléltetik, hogy mi minden célra lehet felhasználni azt, amit eldobunk. A papírból például ismét papírt gyártanak, úgynevezett kéregpapírt; főleg bombák csomagolására és szállítására.

*

Egy asztalon ügyesen elrendezett tárgyak azt mutatják, hogy mire lehet felhasználni a csontot. Az asztal szélén színes vonalak és körök segítségével grafikon szemlélteti azt az utat, amelyen áthaladva a csontból glicerin, folyékony és szilárd enyv, ragasztóanyagok, foszfor, gyógyyszer, műtrágya és sok más hasznos anyag készül. Ezek a vegyi „családfák” és „leszármazási táblák” halhatlanul érdekesek. Eppen olyan izgalmas, mint az a másik tábla, amely azt mutatja, hogy lesz az angol tejesüvegek fémkupakjaiból — amelyek nagyrészt alumíniumból készülnek — először fémrud s végül, hogy alakul át a rud, más fémekkel ötvözve, egy repülőgép pompás légcsonnyává.

A rongyból eddig főleg a finomabb minőségű papírok készültek. Ezt a fontos anyagot ma már más célokra használják fel: egyrészt linoleum, másrészt pedig kátránypapír gyártására.

Négynapos légvédelmi tanfolyam az iparvállalatok légvédelmi vezetői, valamint mérnökök részére

Április 10-ig kimutalást kell betérjeszteni az érdekeltekről

A timisoarai (temesvári) iparfelügyelőség közli, hogy Timis-Torontal (Temes-Torontál), Arad, valamint Severin (Szörény) megyék részére külön légvédelmi tanfolyamot rendeznek Timisoaran (Temesvárott) és ezen a légvédelmi tanfolyamon kötelező módon kell résztvenniük az iparvállalatok, valamint bánya- és iparvállalatok légvédelmi szolgálati és csoport vezetőinek, abban az esetben, ha ezek még nem nyertek külön kiképzést, valamint az összes gépész, bánya, vegyész, gazda, stb. mérnököknek és almérnököknek, függetlenül attól, hogy mint szabadfoglalkozásuk vagy mint magán vagy állami vállalatok alkalmazottai működnek.

Ezek a különleges tanfolyamok négy napot vesznek igénybe és azokat a timisoarai (temesvári) sörögvár épületében tartják meg. Az eredeti tervek szerint a tanfolyamokat április 20-ikán reggel 8 órakor kezdték volna az összes résztvevők részére. A résztvevők előrelátható nagy számára való tekintettel azonban az érdekelteket csoportokra osztják majd be. A jelentkezőknek magukkal kell vinniük a légvédelmi törvény egy példányát, gázálcot, jegyzet-füzetét, valamint két fényképet, amelynek hátlapjára rá kell vezessék olvasható módon nevüket. A tanfolyam résztvevői 300 lejes díjat kötelesek lefizetni. Ezt az összeget az alkalmazottak esetében a vállalatok fizetik, míg a szabadfoglalkozásúaknak maguknak kell megfizetniük.

A jelentkezők nagy számára való tekintettel az érdekeltektől a vállalatok, valamint a szabadfoglalkozásúak kötelesek április 10-ig a résztvevőket az alábbi címre bejelenteni: Centrul

KAMARA SZINHÁZ

Szombaton este 9 órakor:

„Péter”

Aszlányi Károly vigjátéka

Vasárnap:

3-kor: A FELESEG, Bókay János darabja.

6-kor: PÉTER, Aszlányi Károly vigjátéka.

9-kor: A FELESEG, Bókay János darabja.

Egvedül az üveg az, amit — különösen töltött állapotban — semmi más célra nem érdemes felhasználni, kivéve azt, hogy Angliában a cementkerítések tetejét rendszerint üvegcserepekkel rakják tele. Az üres üvegeket ellenben összegyűjtik és eladják.

Elegáns hölgy lép most az íróasztalhoz. Előadja, hogy egy nagy maffairi nőszabócég tulajdonosa s eljött bejelenteni, hogy sok szövet és selyemhulladékjuk van, amelyet eddig kénytelenek voltak a szemétre dobni, mert nem akadt rájuk vevő. A hölgynek felírják címét, megköszönik az információt és közlik, hogy a köztisztasági hivatal emberei gondoskodnak majd a hulladék összegyűjtéséről.

— Egvedül a westminsteri kerületben naponta négyszázhetven tonna tesz ki a szemét — mondja az egyik hölgy s ennek szinte minden gramma értékes anyag. Ez eddig a Grosvenor Dockba került: London egyik legnagyobb szemételepére, ahol a fémeket és a papírt kiválogatták és eladták, a többi szeméttel pedig megőrölték. Később kiderült, hogy a munka többbe került, mint amit a megmentett anyagokért kaptak. Erre felhívták a közönség figyelmét, hogy a szeméttől amit lehet égesse el és könnyítsen a szemétesek munkáján, hiszen ezen a módon könnyíti a „szemétpénz” adóterhet is. Ennek a korszaknak most már vége. Anglia — pedig még csak az elején vagyunk a kampánynak — hetenként több, mint ezer tonna ócska papírt segít összegyűjteni és árt a hadicélok szolgálatába. Hegedűs Ádám

SZINHÁZ

Szombaton este ismét „Péter”

Ma este a színház igazgatósága ismét műsorra tűzte Aszlányi Károly remek vigjátékát, a „Péter”. A nagyszerű darab eddigi előadásain a közönség sokszor és szívesen tapsolta a végtelenül mulattató, szellemes darabot, a színészek: Harmath Jolán, Gömör, Emma, Agai Margit, Angyal Lily, Felhő Ervin, Mészáros Béla, Jávor Alfréd, id. Szendrey Mihály és Lenkey István kifogástalan játékát és a már megszokottá vált gyönyörű színpadot.

A „Péter” szombaton este 9 órakor és vasárnap délután 6 órakor kerül színre. Vasárnap délután 3 órakor és este 9 órakor Bókay Jánosnak a legdivatosabb magyar színpadi szerzőnek ragyogó újdonsága, „A feleség” van műsoron.

*

A Kamara Színház műsora:

Szombaton este 9 órakor: „Péter”. Aszlányi Károly vigjátéka.

Vasárnap délután 3 órakor: „A feleség”. Bókay János ragyogó újdonsága. — Délután 6 órakor: „Péter”. Aszlányi Károly vigjátéka. — Este 9 órakor: „A feleség”. Bókay János vigjátéka.

CORSO:

Az ifjúság és a tavasz nagy filmje! — A legbájosabb, a legszebb és a legvidámabb MICKEY ROONEY-film!

8, 5, 7, 15, 9, 15 órakor.

„Andy Hardy cowboy”

Híradó.

A külföldi sajtó Ófelsége II. Carol király személyiségéről és művéről

Párisból jelentik: A Match című folyóirat legutóbbi számában teljes hat oldalon keresztül foglalkozik Ófelsége II. Carol király személyével. A számos fényképpel illusztrált cikkben többek között a következőket olvashatjuk:

— II. Carol, a szó valódi értelmében olyan király, aki kormányoz. Nincs olyan Romániára vonatkozó kérdés, amely az ő kezén ne menne keresztül. Ugy politikai, mint katonai természetű ügyekben személyesen ad utasításokat a megoldásokra. Az uralkodó volt az, aki valamennyi politikai pártot egyetlen pártba, a Nemzeti Újjászületés Frontjába tömörítette. Országának alkotmányt, az újjászületés sport és katonai nevelést adott és ugyanakkor számos iskola létesítésével lehetőséget nyújtott, hogy a fiatalságot kellőképpen neveljék. A hadseregben szintén nagyjelentőségű újításokat hozott és a hadfelszerelést olyan korszerű alapokra helyezte, amelyek eredményeként a hadsereg minden eshetőséggel szembenézhet. II. Carol király mindent elkövet, hogy az ország politikája a szigorú semlegességre vonakodjon maradjon.

— Uralomra jutása óta az ország fővárosa a fejlődés útjára lépett. A szemlélőnek az az első benyomása, hogy Bucuresti újjáépülőben van. Mindenütt építkezési állványok láthatók, szorgalmas munkásokkal. Itt egy minisztériumot építenek, amott egy palotát emelnek. Az utcák, ahol a bérgekocsi ezrei közlekednek, esténként ki vannak világítva. A színházakban francia darabokat játszanak, az operában a Faustot mutatják be. Az újjáépítő munka azonban a vidéken is éppen ilyen teljes. Ploesti környékén, a román petróleum-vidék központjában állandóan folynak az ásatási munkálatok és újabb petróleumkutakat építenek. Egyedül a braz, finomító üzemből naponta 300 vagon kőolajat termelnek ki. II. Carol királynak köszönhető, hogy Románia egyre nagyobb szerepet játszik az európai színtéren.

A folyóiratban közölt fényképek között láthatók Ófelségéről egy nemrég készült felvétel, továbbá a síniai kastély, az uralkodó lakosztálya. Óiensége Mihai nagyvaida, a különböző ünnepeken. Két oldalon kizárólag a román hadseregről készült klisék vannak a következő aláírással: A román hadsereg örökös a Carol-vonal védművein. (Rador.)

Bern. (Rador.) A Schweitzer Illustrierte Zeitung a parlament megnyitása alkalmából „Carol Románia királya” címmel cikket közöl és lehozza az uralkodó és Mihai nagyvaida fényképeit. A cikkben a lap megállapítja, hogy a jelenlegi események előtérbe hozták a Balkán problémáit és a világsajtó figyelmét a Balkán felé irányították. Elsősorban pedig azokra a férfiakra, akik a Balkán államait vezetik.

Románia mezőgazdasága és gazdag petróleumforrásai következtében első helvet foglal el az érdeklődés terén. Ki az a férfi, aki ezt az országot vezeti és akinek bölcsessége minden külpolitikai problémát megoldott? Ez II. Carol. Románia királya, I. Ferdinand király és Maria edinburghi hercegnő 1893-ban született fia. A legjobb szemek az uralkodók között és Földközi-tengeri vérmérséklete szines és zengzetes szavakban jut kifejezésre. A román ifjúságra gyakorolt kulturális befolyása felrázó hatással volt és aki ma Bucuresti modern boulevardjain sétál, megállapíthatja a dinasztia hatását az építészet és művészet terén. Carol király tökéletesen beszél négy nyelvre: és a nemzetközi irodalom minden fontos munkáját ismeri. Nagy gondot fordít a szegények felségélyezésére. A királyi palota kertje mellett van egy kis gyümölcsüzet és itt árusítják rendkívül olcsón a királyi uradalmak gyümölcs- és fozeléktermését. Külön királyi alap gondoskodik a fiatal tudósok és művészek anyagi segélyezéséről. Az uralkodó hazatérése óta erélyes kézzel és csodálatos eredménnyel látott hozzá az ország újjáépítéséhez és számtalanszor bizonyítékát adta kitűnő politikai érzékének. Vezetése alatt az ország védelme lényegesen megerősödött és a román hadsereg ma olyan tényszerű, amellyel a nagyhatalmaknak is számolniuk kell. Ez ország élén tehát olyan férfi áll, akire súlyos feladatok várnak és akinek eddig valamennyi komplikált problémát sikerült megoldani.

Jóváhagyták Aradváros költségvetését

A helytartóság 25 millió leit fordít az összpontosítottak segélyezésére

A belügyminiszter jóváhagyta Timis (Temes) tartomány 1940—1941. évi költségvetését. A végösszeg a bevételeknél és kiadásoknál egyenlően 292.386.676 lei. A bevételek a következő tételekből tevődnek össze: rendes bevételek 168.727 ezer 235 lei, rendkívüli bevételek 36.815.088 lei, különleges rendeltetésű bevételek 86.844.353 lei.

A belügyminisztériumban a tartomány költségvetési tervezetének egyes tételeit megváltoztatták, egyes tételeket pedig töröltek, azonban a felterjesztett végösszeghez változatlanul hozzá járultak. Az utak építésére és a kulturális célokra szánt tételeknél a minisztérium a helytartóságnak bőséges mozgási lehetőséget adott abban az irányban, hogy az egyes al-tételeket a szükséghez mérten használhassa fel.

A költségvetés a katonai szolgálatot teljesítők családjainak segélyezésére huszonötmillió leit irányoz elő.

Két és félmillió leit fordítanak a tisztviselők

házépítési kölcsönalapjának táplálására. Kétszázötvenezer leit tartalmaz a költségvetés a tisztviselők előléptetésével kapcsolatos többlet személykiadások fedezésére.

Amíg a tartomány költségvetésének jóváhagyása a belügyminiszterhez tartozik, addig a városok költségvetésének jóváhagyása a helytartóság jogköre. A helytartóság sorra felülvizsgálta a városok költségvetési tervezetét és azokat ezen a héten jóváhagyta. Az egyes városok költségvetései közül Timisoara (Temesvár) és Arad költségvetése; — a bevételek és kiadások mindentől egyenlők — a következők:

Timisoara (Temesvár): rendes bevételek 116.431.004, rendkívüli bevételek 23.998.000, különleges rendeltetésű bevételek 19.582.044, végösszeg 160.111.048 lei.

Arad: rendes bevételek 47.684.852, rendkívüli bevételek 4.500.000, különleges rendeltetésű bevételek 40.133.317, végösszeg 92.318.169 lei.

A belügyminiszter utasításai az összpontosításra behívottak segélyezéséről

Megkezdik működésüket a segélyező bizottságok

Néhány héttel ezelőtt beszámolt már az Aradi Közlöny a szegénysorsu katonai összpontosítottak segélyezésének törvényéről. Ghelmegeanu belügyminiszter most részletes utasítást adott a törvény végrehajtásáról.

A segélyt azok a személyek igényelhetik, akik egy fedél alatt laktak, a behívottal, akiket a behívott tartott el. A segély akkor is megadható, amikor jogi alapon már nem létezik kapcsolat egyes családtagok között. A család jövedelme alatt a férfi, vagy esetleg más családfenntartó személy jövedelme értendő. Magától értetődik, hogy az a feleség, aki elegendő anyagiakkal rendelkezik, igényt nem tarthat segélyre. A szükségesség néha túllépheti a törvény rendelkezéseit, méltányos esetek-

ben (sokgyermekes család, társadalmi helyzet stb.) A törvény szerint nem sorolhatók a segélyezettek közé azok a mezei munkára behívottak, akik e munkájukért fizetést kapnak.

Annak idején beszámoltunk a segélyalapképzéséről, amelyeket tartományonként állami támogatásból, a Társadalombiztosító alapjaiból, ünnepélyek jövedelméből alkotnak. A segélykiosztó bizottság jegyzőkönyvileg elkészített a jogosult segélyezendők adatait és azokat, akik véglegesen segélyezést nyernek, névsorba iktatják, ahol részletesen feltüntetik életkörülményeiket.

Ugy a városok, mint a falvak közigazgatási vezetői megalakítják az egyházközi bizottságokat és megállapítják, ezeknek székhelyét.

A városokban a jelentkezések az egyházközi bizottságok előtt történnek, a falvakban pedig a községházak bizottságai előtt. A városi bizottságoknál a segélyezési listára való rávezetés szintén a városi bizottság előtt történik, de szem előtt tartják az egyházközi bizottság előzetesen betérjesztett adatait. A segélyfizetés késedelem nélkül történik és nem szükséges hozzá más, csak a katonai összpontosításra szóló behívó felmutatása.

*Este 2-3 szem
Artin*

Felvágta ereit és kiugrott a 2000 méter magasságban száguldó repülőgépből egy ismeretlen öngyilkos

Montevideóból jelentik: Uruguay fővárosának repülőterén néhány nappal ezelőtt megjelent egy jól öltözött fiatalember s arra kérte a repülőter főnökét, engedje meg, hogy körrepülést végezzen a város felett. A repülőter főnöke haljani sem akart erről. Az idegen hangoztatta, hogy ő is pilóta és ha kejl — lezuhanás esetére — felszállás előtt kifizezi a repülőgép árát. Hosszas alku után meg egyeztek. Az ismeretlen beszállt a gépbe és a pilótának megmondta, hogy merre kíván repülni. Először néhány kör irtak le a levegőben, azután az utasnak az volt a kívánsága, hogy a pilóta a tenger fölé vezesse a száguldó gépmadarat. A pilóta erre nem volt hajlandó. Meg is volt rá az oka. Az időjárási viszonyok miatt nem volt ajánlatos a viharos tenger fölé szállni. Az utas nem engedett. Hivatkozott arra, hogy már kifizette a repülőgépről költséget és így a pilótának kötelessége a parancsot teljesíteni. A pilóta ekkor sem volt hajlandó erre. A gép ekkor már kétezer méter magasságban szárnyalt.

A pilóta nem is sejtette, hogy milyen veszély

fenygeti. Az ismeretlen utas revolvert rántott és annak csövét a pilóta hajántékához szorította. A pilóta nem vehette le kezét a kormánykerékről. Élet vagy halál — gondolta magában — és néhány perccel később máris a tájékozó hullámok fölé repült a gép.

Az utas zsebrevágta a revolvert és ötven dollárt nyomott a pilóta markába. Hogy ezután mi történt, a pilóta nem tudta elmondani. Mindössze annyit látott, hogy az utas a tenger fölé felemelkedett üléseről és egy merész ugrással a mélységbe vetette magát. Az ülés párnáján vörösödő vérfolt jelezte, hogy az utas halálugrása előtt felvágta ereit. Még volt annyi lelkierője ezek után, hogy kiugorjék a repülőgépből.

Az ismeretlen utas holtestét két nappal később partra sodorták a hullámok. Felrepedt hasfalaj, átvágott erekkel, dermedten, arcán a borzalmas kín torz mosolyával feküdt a homokos parton. A rendőrség azonnal megindította a nyomozást az ismeretlen öngyilkos személyazonosságának kiderítésére.

FORUM FILMSZÍNHÁZ.
TELEFONSZÁM 20-10.

Ma, a XX-ik század legmonumentálisabb és legnagyobbosabb filmalkotása

A Notre Dame-i toronyőr

CHARLES LAUGHTON és MAUREN O'HARA-val

Uj román hirdató a legújabb eseményekről. — Előadások 8, 5, 7 15 és 9:30 órakor. Kedvezményes és szabadjezyek nem érvényesek. — Vasárnapra a jegyeket a tolongás elkerülése végett kérünk szombaton megváltani.

ARADI KOZLONY

Egy évfolyam: 12-14. Működőnapok: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bol. Reg. Maria No. 10.

Előfizetési árak:

Egy évfolyam... 540 lej || Negyedéves 210 lej
Félévfolyam... 420 „ || Egy hónapra 70 „

Mennyi szépség...

Mennyi szépség a világon:
Szobor, festmény, könyv és kőta,
Meg nem mérjük... egyre gyűlnek
Phidias és Homér óta.

Mennyi hívó pad az úton
És megbujva fűzökben,
Ha kótesben ott leültek,
Ágról madár el se rebben.

Mennyi ábránd a világon
S ti szüntelen háboroztok,
Páncélautón jártok-kötek,
Ma veréb kell, holnap tuzok

Mennyi testvérkéz a földön,
Egy a másik vért ontja,
Piros vért, és égőből —
S nincs remény, hogy haljálodna,

VESSELY IVÁN

— ZÜRICH I TÖZSDEZARLAT: Páris 902 és fél, London 15.93, Newyork 446, Brüsszel 75.90, Milánó 22.52, Amszterdam 36.70, Berlin 178.70, Szófia 6.50, Belgrád 10, Bucuresti 2.12 és fél.

— A bulgár király villásreggelit adott a szófiai francia meghatalmazott miniszter tiszteletére. Szófiából jelentik: Boris király Bulgária uralkodója magán-villásreggelin látta vendégül Franciaország meghatalmazott miniszterét.

— Bucurestiben vezérfelügyelő aradi látogatása. Corvin tábornok, a miniszterelnökség mellett működő különleges kormánybiztoság vezérfelügyelője pénteken meglátogatta a megyei közigazgatás mellett az árúzerkedés letörésére létesített hivatal és az itt tapasztaltak feletti teljes megelégedésének adott kifejezést. A vezérfelügyelő tábornok a városnál is látogatást tett.

— Április 23-án ismét összeül az olasz fasisztapárt és a korporációs kamara, Róma. (Rador). A fasisztapárt és a korporációk kamarája április 23-án ismét összeül, hogy teljes ülésen folytassa a költségvetési vitát.

— Megoperálták Verdier párisi biborost-érseket. Párisból jelentik: Verdier biborost Páris érseket megoperálták és a műtét következtében hosszabb ideig nem folytathat tevékenységet. A műtét kitűnően sikerült.

— Rómában tartózkodik a magyar légihadere főparancsnoka. Rómából jelentik: A magyar légihadere főparancsnoka az olasz fővárosban tartózkodik. Tegnap este megjelent a Pricolo tábornok által tiszteletére rendezett buegubanketten. A magyar légihadere főparancsnoka ma a rendelkezésére bocsátott külön repülőgépben megemlékezett az olasz légihadere egységeit és a légi berendezéseket.

— Értekezlet az aradmegyei prefektúrán. Az aradmegyei prefektúra sajtóirodája közli: Pontos értekezlet volt dr. Ionescu Iuliu elnökével a prefektúrán, a helyi közelet számos vezető egyéniségének részvételével. Megtárgyalták a különböző fontos közérdekű napirendi kérdéseket. Többek között szóba került az aradmegyei közönség és a hatóságok közötti való ellátása, főleg gazdasági értelemben. Több előzetes intézkedés határozta el végleges megoldásról pedig a következő ülésen határoznak, miután az összes adatokat összegyűjtik a termelési cégekől és miután megállapították az érdekeltektől vállalatok álláspontját. Megtárgyalták a tavaszi gazdasági munkálatokkal kapcsolatos kérdéseket. Valamint a megyében meghatározott vásárok és hetipiacok ügyében felmerült problémákat. Dr. Radu Corbel, a NUF megyei elnöke rámutatott arra, hogy bizonyos vásárok — amelyek között szászrendűs váltások is voltak — megszüntetésére előzetes engedélyt kellett kérni. A NUF megyei elnöke azt kérte, hogy a vásárokkal kapcsolatos óhajok teljesítése érdekében vezessék figyelembe a közönség. Napirenden szerepelt az új pénzügyi törvények ügye is, köztük azok az intézkedések, amelyek a katonai összpontosításra behívott adócsökkentését rendelik el Ionescu Iuliu dr. prefektus közölte, hogy napirenden tartja ezeket a kérdéseket, hogy mindenki tájékozódást nyerhessen. Hangsúlyozta, hogy az ország védelméhez mindenkinek hozzá kell járulnia.

— Junius 1-ig érvényesek a vasúti arcképes igazolványok. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatóságának rendelkezése szerint az összes kedvezményes utazásra jogosító arcképes igazolványok június 30-ig érvényesek, ha azok az 1939. évre láttamozva voltak. A könyvecskéikkel ezután is lehet kedvezményes jegyeket váltani, az utadó- és biztosítási bélyegeket azonban szabályszerűen be kell ragasztani.

— A KÖZTISZTVEISELŐI FIZETÉSEK RENDEZÉSÉVEL KAPCSOLATOS HIREK KORAIK ÉS NEM HITELESEK. Bucurestiből jelentik: A miniszterelnökség közlése szerint a köztisztviselői fizetések rendezésével kapcsolatban megjelent hírek és adatok koraiak és egyáltalában nem hitelesek. Jelenleg a köztisztviselői szabályzat összeállításán dolgoznak, a fizetésrendezés kérdésével kapcsolatban most gyűjtik az adatokat és ebben a tekintetben még nem jutottak el a szövegek megfogalmazásáig, még kevésbé a fizetések összegszerű megállapításához.

— Juniusra összehívják az oroszországi kommunista párt kongresszust. Moszkvából jelentik: A legfőbb szovjettanács hatodik ülésszaka csütörtökön befejezte munkáit. Elhatározták, hogy júniusra összehívják a pártkongresszust.

— A litván kormány elkobozza néhai Pilsudski tábornagy birtokait. Kaunas. (Rador). A litván kormány, a Reuter-ügynökség jelentése szerint, elhatározta, hogy az elhunyt Pilsudski marsall uradalmait elkobozza. Zeligorski tábornoknak, Vlna város meghódítójának uradalmait elkobozták, mert a tábornok fegyverrel harcolt Litvánia ellen.

— Összeesküvést lepleztek le Lahoreban. Bombay. (Rador). Lahoreból jelentik, hogy a rendőrség összeesküvést leplezett le. Az összeesküvők a punjab parlament épületét akarták levegőbe roppantani. Az épületben elrejtett két bombát megtalálták. Számos lefolytatást hajtottak végre.

— A MAURETANIA UTJA. Honoluluból jelentik: Tegnap este Honolulu közelében látták a Mauretánia óceánjáró gőzöst. A Mauretánia mint ismeretes, nemrég Newyorkból indult el azzal a rendelkezéssel, hogy ausztráliai és újzeelandi csapatokat szállítson Angliába.

Milyen kérvényeket fogad el a kisebbségi minisztérium?

Bucurestiből jelentik: A kisebbségi minisztérium közölte, hogy csak azokat a kéréseket fogja figyelembe venni amelyeket az április 1-én életbelépett törvény értelmében megfelelően felhelyezve juttatnak el hozzá. A kérésekre kilenc leles okmánybélyeg és 1 leles repülőbélyeg kell.

— Száz méternél is mélyebbre merült egy olasz tengeralattjáró. Róma. (Rador). A Marconi nevű olasz tengeralattjáró lemerülési kísérletet végzett és több, mint 100 méteres mélységet ért el.

— UJ NÉPBIZTOSOK SZOVJETOROSZOR. SZAGBAN. Moszkvából jelentik: A legfőbb szovjettanács jóváhagyta azt a rendeletet, amely szerint Zsindsburgot alkotmányügyi, Kaganovicot köllajipari, Vakruszjevot közműipari és Szakurint repülőipari népbiztossá nevezték ki.

— DRAKÓI RENDSZABALYOK FRANCIAORSZÁGBAN A KOMUNISTA ÉS A NEMZETISZOCIALISTA PROPAGANDA MEGAKADALYOZÁSÁRA. Párisból jelentik: Roy belügyminiszter rendeletet adott ki, amelyet az igazságügyminiszterrel történt megbeszélés után hajadékalanul a köztársasági elnök elé terjesztettek aláírás céljából. A rendelet szerint, akik a III. internacionale propaganda anyagát előkészítik, vagy terjesztik, hazaárulók és ennek megfelelően halálbüntetésben részesülnek, éppen úgy, mint azok is, akik nemzeti szocialista propagandában résztvesznek. A Páris környéki gyűjtő táborokat áttelepítik Nyugat-Afrika.

Kocavadás

— Az Istenért, ne lőjön! Ezek nem vadgambok, hanem a szövetséges légiflotta.

Elkészült a március 4-iki árelenőrzési törvény végrehajtási utasítása

Bucuresti-i jelentés szerint elkészült a március 4-iki árelenőrzési törvény végrehajtási utasításának szövege. A végrehajtási utasítást úgy a legfelsőbb törvényelőkészítő tanács, mint a legfelsőbb gazdasági tanács kedvezően véleményezte.

Martinescu Traian, a nemzetgazdasági minisztérium vezértitkára értekezletre hívta össze az ipar- és kereskedelem képviselőit: Gr. Dumitrescut, D. Negelt, Niculescu-Ritzet, Nestort, N. Penescu és Petre Furmuzachet, akik előtt felolvasták és megmagyarázták a végrehajtási utasítás teljes szövegét.

— Magyarországi hangversenykörütra indult a Nobel-díjas Szentgyörgyi professzor öccse. Budapest-ről jelentik: Szent-Györgyi Pál dr., a Nobel-díjas Szent-Györgyi professzor öccse, kiváló hegedűművész áprilisban Budapesten és több magyar vidéki városban hangversenyt rendez. Szent-Györgyi Pál dr. különben állandóan Stuttgartban lakik.

— Doktorárvadás. Mosoczi Institoris Aranka Márta kereskedelmi középiskolai gyakorló-tanár, az Aradról elszármazott Mossoczi Institoris Zsigmond, a Román-Magyar Kereskedelmi Kamara budapesti főtájkárának leányát április 4-én, csütörtökön délelőtt 12 órakor, a budapesti József nádor műszaki és gazdaságtudományi egyetem aulájában közzgazdaságtudományi doktorrá avatták. Az aradi származású leány lelkes és odaadó munkásságának eredménye, a doktorárvadás, szinte örömet keltett itt Aradon is, ahol az Institoris-család nemcsak általános megbecsülésnek, hanem meleg szeretetnek is örvend.

— ANGLIA FOKOZZA A HAJÓÉPÍTÉS ÜTEMET. Londonból jelentik: Az angol hajózási szaklap jelentése szerint az angol hajóépítő gyárakban néhány héten belül még fokozottabb lesz a munka. Anglia sokkal gyorsabban fogja hajóit megépíteni, mint ahogyan azokat a németek elszűszíthetik. Az új hajók erősebbek lesznek és egységes típus szerint készülnek, miáltal azoknak építése gazdaságosabb és gyorsabbá válik.

— Az egész országra kiterjedő paprikahamisítóüzemeket lepleztek le Oradeán (Nagyvárad). Oradeáról (Nagyvárad) jelentik: A városi tisztifőorvosi hivatal az élelmiszerekkel való üzérkedés letörésére újabb egészségügyi razziait tartott, amelyek során kiderült, hogy különösen a főzéshez használt piros paprikával történtek nagyszabású visszaélések Oradeán (Nagyvárad). A paprikahamisítók silány minőségű, mállósított és növényi anyagokkal kevert paprikát hoznak forgalomba, amely az egészségre is ártalmas. A paprikahamisítás busás haszonnal jár, mert egy kilo valódi paprika ára 130—140 lej, míg a hamisítvány alig 40 leibe kerül és ezt ugyancsak a 140 leies áron hozzák forgalomba. A paprikakerkedések leplezése azonban a legnagyobb nehézségekbe ütközött: csak annyit sikerült megállapítani, hogy a hamisított paprikát Oradeáról (Nagyvárad) hozzák forgalomba más városokba is. Az egész országra kiterjedő paprikahamisítás teljes leplezésére széleskörű nyomozást indítottak.

— Be kell jelenteni az ócskavasmennyiségeket! A megyei prefektúra sajtóirodája közli: Megállapítást nyert, hogy egyes magánintézmények és személyek nem tették eleget az ócskavas szabályozásáról szóló törvény 3. szakaszának, amely szerint köztársasági elnök előjárósággal a birtokukban levő ócskavasmennyiségeket bár az e vonatkozásban előírt határidő február 22-én lejárt. A hatóságok felhívják mindazoknak a figyelmét, hogy akik ilyen ócskavasmennyiséggel rendelkeznek, hogy haladéktalanul tegyék meg közzléseiket, mert az illetékes hatósági közegek már meg is kezdték a helyszíni vizsgálatokat az ellenőrzés céljából. Akik elmulasztották készleteik bejelentését, szigorú büntetésben részesülnek. Felhívják az érdekelteket figyelmét arra is, hogy bármilyen ócskavasmennyiség szabad szállítása megszünt s a készletek szállítása, vagy közzléstése csakis a hadügyminisztérium hadiipari igazgatóságának előzetes engedélyével lehetséges.

— Üresedésben levő tanári állás. A minisztérium most hozta nyilvánosságra az iparsiskolák üresedésben levő tanári állásait. A kimutatás szerint az aradi iparsiskola szövetségi tanszéke betöltetlen, valamint 4 román, 5 litván, 7 francia, 9 földrajz-történelem, 4 könyvtétel, 2 jog, 2 technológia és 6 pedagógiai óra van üresedésben ugyanennél az iskolánál.

— A Kereskedelmi Testület közgyűlése. Vasárnap délelőtt 11 órakor tartjuk meg ezidei rendes közgyűléseinket egyesületünk nagytermében, Bulev Regina Maria 13. szám alatt. Számítunk összes tagjaink megjelenésére. Az előírt beszámolókon és a jövő költségvetés megállapításán kívül ezen a közgyűlésen újabb három évre erős vezetőséget kívánunk választani, hogy az egyre nehezedő viszonyok között, kötelességeink gondos teljesítése ellenében munkánk és hivatásunk zavartalan folytatását biztosítsuk az összesség részére. Az eddigi tisztikar örömmel átláthatja meg, hogy a tagok egyre fokozódó érdeklődéssel és lelkiismeretes öntudatossággal álltak együtt és jelentkeztek minden hívásra. Ennek a tudatában várjuk most mindannyiuk megjelenését és részvételét az új és nehéz feladatokkal teljes munkaciklus kezdetén, választó közgyűlésünkön. Tisztelettel Domán Sándor, elnök.

Uj vezetőség az aradi társadalombiztosító pénztár élén

A munkügyi miniszter az aradi társadalombiztosító pénztár élére új igazgatóságot nevezett ki, amelynek tagjai a következők:

Nagypár. Munkaadók: Butojescu Traian mérnök, Comsa Emanoil (póttag), Rafiroiu Remus, Mosoiu Victor (póttag.) Alkalmazottak: Gh. Mihut, Ioan Sarandan (póttag), Gh. Lupu, D. Lingurar (póttag.)

Kisipar. Munkaadók: Gh. Budean, Sfat Ioan (póttag.) Alkalmazottak: Vostinar Gheorghe, Puia Ioan (póttag.)

Kereskedelem. Munkaadók: Albon Iosif, Motiu Ilie (póttag.) Alkalmazottak: Irimie Gheorghe, Gombos Petru (póttag.)

Lantos József halála

Arad kereskedőtársadalmának egyik valóban értékes és közmegbecsülésben állott, általános rokonszenvvel körülvett tagja költözött el péntekre virradó hajnalban az élők sorából. Lantos József kereskedő, aki évtizedeken át fejtett ki Aradon példás és tisztességes kereskedői tevékenységet, rövid szenvedés után elhunyt. Halálának híre őszinte részvényt váltott ki mindazok körében, akik ezt a puritán jellemű, dolgos, becsületes kereskedő embert ismerték.

Lantos József pályafutását az egykori Lengyel Testvérek cégnél kezdte és harminchárom évvel ezelőtt önállósította magát. Tevékeny tagja volt az Aradi Kereskedelmi Testületnek, amely egyik legteljesebb, legdolgosabb tagját veszítette el benne. Hosszu évek óta töltötte be a Testületben az ellenőri tisztséget és felügyelőbizottsági tagja volt a „Consum” részvénytársaságnak.

Lantos József rövid ideig volt beteg. Néhány nappal ezelőtt erős hűlés következtében ágyban kellett maradnia, magas láza volt, később pedig a betegségét szivgyengeség komplikálta és Lantos József szivgyengeség következtében pénteken hajnalban elhunyt. Halálát Lantos Gizella, Lantos Miksa nyugalmazott tanító, az aradi magyar közélet egyik ismeret és értékes tagja, Lantos Lajos és családja (Budapest), Lantos Antal (Budapest), Braun Miksáné, szül. Lichtenstein Ilona, Eliás Jakab és neje, született Lantos Emma, nagyszámu rokonság és kiterjedt baráti kör gyászolja. Az elhunytat vasárnap délután három órakor kísérik utolsó útjára a régi zsidótemető halottasházából.

Változások a külföldi követségek tisztviselőkarában. Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap legújabb száma közli a különböző európai fővárosokban működő követségek tisztviselőkarában beállott változást. Dragu Ion a párisi nagykövetséghez neveztek ki sajtótanácsosi minőségben. Ugyanilyen beosztást kapott Miciora I. Zúrichbe Anastasiu dr. Belgrádba, míg Radu V. Budapestre és Balta Pozsonyba. Minisztertanácsai határozattal az alábbi kultúratanácsosokat nevezték ki: Munteanu Bazil, Bulubei Horea, Cioranescu Alexandru, a párisi, Ghica Matila, Beza Marcu, Elkade Mircea és Budeanu V. a londoni, Tulescu V. pedig a berlini nagykövetséghez kerültek. Hodos Alexandru a berni követség kultúratanácsosává nevezték ki.

Kétszáz ezer olasz kivándorlót telepítenek le az afrikai gyarmatokon. Rómából jelentik: Peruzzi, az afrikai olasz gyarmatok minisztere nyilatkozott a Messagero munkatársának és kijelentette, hogy több mint 200 ezer olasz kivándorlót telepítenek majd le, ezeket azonban előzetesen alapos vizsgálatnak vetik alá és csak a legalkalmasabb elemek kerülhetnek ki a gyarmatokba, ahol a fascizmus utörői lesznek.

Megszűnt a kaliforniai uccaseprők sztrájkja. Kaliforniából jelentik: Jelentették, hogy 15.000 városi uccaseprő az elmúlt héten sztrájkba lépett. Az uccaseprő-sztrájk következtében különféle járványok léptek fel, amelyek számos ember pusztulását okozták. A hatóságok közbe lépéseire most az egy hét óta tartó sztrájkot sikerült békésen elintézni, minthogy a sztrájkolókat kérését teljesítették.

Az aradi vas-, fém- és villamosági munkások cölhe (Breasia) ezután hívja meg tagjait a hó 7-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartandó évi közgyűlésére. (Vasas Otthon, Str. N. Grigorescu 8.). Kérjük tagjainkat pontosan megjelenni szíveskedjenek. A vezetőség.

A város kulturális ügyosztálya közli az érdekeltekkel, hogy a színházról szóló 153. szakasza értelmében minden színházadás, vagy hangverseny megrendezéséhez a vallás- és műveltségügyi miniszteriumban működő színházügyi vezérigazgatóság jóváhagyása szükséges. A miniszterium által kibocsátott engedélyeket a körzeti katonai parancsnokságokkal is kell láttatni. Az intézkedés vonatkozik a műkedvelői előadásokra is.

Megalakult a Hakoah sportegylet tennisz-szakosztálya. Az aradi Hakoah sportklub tennisz-szakosztálya megalakult. A Hakoah tennisz-szakosztálya a Gloria-pályán fog működni. Tekintettel arra, hogy beiratkozásokat csak korlátozott számban fogadnak el, az igénylők minél hamarabb jelenkezzenek a Hakoah klub igazgatóságának a beiratkozás céljából.

Jól sikerült a bucuresti-i magyar főiskolai hallgatók teaestje. Bucurestiből jelentik: A bucuresti-i tudományegyetemen és főiskolákon tanuló magyar ifjúság igen jól sikerült teaestet rendezett vasárnap a református egyház új központi tükén fekvő, volt Richter-teremben.

Ellélték a vendéglőst, mert hűsálan napon friss húsából készült ételeket szolgált fel. Galatiból jelentik: Sergiu Zaharia vendéglőjében az ellenőrző közegek szerdán megállapították, hogy ott friss húsból készült ételeket szolgálnak fel. A kihágási jegyzőkönyvet beterveztették a bíróság elé.

A Tornaegyesület vasárnap, f. hó 7-én délelőtt 11 órai kezdettel választmányi ülést tart egyesületi helyiségének emeleti termében. Piata A Iancu 21. sz. alatt, melyre a tárgysorozat fontosságára való tekintettel a vezetőség összes tagjait meghívja az elnökség.

Bonyodalmak egy hetvenkétéves török kereskedelmi ügynök különös apróhirdetése körül. Clujról (Kolozsvár) jelentik: A clujji (Kolozsvár) rendőrséget érdekes ügy foglalkoztatja. Az egyik napilapban apróhirdetés jelent meg, amely szerint egy Emin nevű egyén 7-től 13 éves korig egy leánykát szeretne örökbe fogadni. A hirdetés feladóját előállították a rendőrségre, ahol kiderült, hogy Emin Halitnak hívják 72 éves, török nemzetiségű kereskedelmi ügynök, aki az apróhirdetést azzal indokolta meg, hogy egy leánykát akar örökbe fogadni, akire vagyonát hagyhatja, mert teljesen egyedülálló ember. A rendőrség most arról akar meggyőződni, hogy valóban igazat mondott-e a különös, örökös kereső török férfi.

ANYAGI GONDOK MIATT FELAKASZTotta magát egy TARGUMURESZ (MAROSVÁSÁRHELY) VALLALKOZÓ. Targumureszről (Marosvásárhely) jelentik: Keddről szerdára virradó éjjel felakasztotta magát Fischer Jakab közismert vállalkozó. A közel harmin éves ember két napja elűnt lakásáról, üzlettársa keresni kezdte a íróasztalában megtalálta okmányait és levéltárcáját, majd a ház padlásán egy gerendára felakasztva megtalálta Fischer Jakabot. Az öngyilkos kereskedő zsebében a főügyészhez címzett levél volt, amelynek tartalma egyelőre még ismeretlen. Az idős kereskedőt anyagi gondok kergették a halálba.

Rendőrségi hírek, Anghel Nicolae. Vidra-ucca 6. szám alatti lakos bejelentette az aradi rendőrségnek, hogy felesége napok óta nem tért haza lakására. Az elűnt asszony felkutatására megindult a vizsgálat. Indricau Constantin. Carol-körút 34. szám alatti lakásában betörők jártak, akik 6000 lel értékű ingóságot vittek magukkal. A betörés elkövetésével két ismert tolvaj cigányasszonyt gyanúsítanak, akiket őrizetbe is vettek. A gyanúsítottak tagadják a terükre rótt bűncselekményt a károsult a szembesztés során azonban felsmerte bennük azokat, akik hosszabb időn keresztül állandóan lakása körül tartózkodtak. A vizsgálat folyamatban van.

Öt vagon külföldi kék kőr kerül olcsó áron az aradmegyei szőlősgazdákhöz

Ispravnic Sever dr. nyilatkozata

Az elmúlt nap folyamán érkezett meg Bucurestiből id. Ispravnic Sever dr. aradi ügyvéd, szenátor, aki az Aradi Közlöny munkatársával közölte, hogy a szőlészeti szindikátusok szövetsége 67 vagon külföldi kék kőr behozatalára kapott engedélyt. A kék kővet részben Angliából, részben Belgiumból rendeltek meg és azt már utnak is indították. A közlések szerint a kék kőr a szükséges időre, vagyis április végére meg is érkezik az országba és azt szétosztják a szőlészeti szindikátusok között, amelyek azután megfelelő mennyiséggel látják el tagjaikat. Aradmegye részére öt vagon külföldi kék kőr jut.

Ugyancsak akciót indított a szőlészeti szindikátusok szövetsége olcsó raffia beszerzése céljából is, — mondotta Ispravnic Sever dr. szenátor, aki közölte, hogy ennek az anyagnak kilója körülbelül 75 leibe fog kerülni. — Intézkedés történt olaszországi kénpor beszerzésére is — mondotta — és reméljük, hogy a szindikátus tagjai 25 le körül kaphatják a kénpor kilóját.

Érdeklődésünkre a hegyközségek szervezetével és működésével kapcsolatban Ispravnic Sever dr. szenátor elmondotta, hogy ez ügyben kihallgatáson volt Ionescu Sisesti földművelésügyi miniszternél, aki meghallgatva Ispravnic dr. részletes előterjesztését és annak megfelelően körendeletet adott ki, amelyben utasította az illetékes hatóságokat, hogy az új törvény megjelentéséig a hegyközségek megőrizhetik nyert autonómiájukat és a régi szokások alapján működhetnek.

Itt írjuk meg egyébként, hogy a szőlészeti szindikátusok uniójának megbízásából az új törvényjavaslatot Ispravnic Sever dr. szenátor készítette el és terjesztette elő. A nagyfontosságú törvényjavaslat megszerkesztésének nehéz munkáját Ispravnic Sever dr. nagy hozzáértéssel és körültekintéssel hajtotta végre.

Soha jobbat nem evett
Kérje mindenütt!

A Vatikáni Rádió Hallgatása miatt kivégeztek két lengyel oroszorszában. Moszkva. A Tass ügynökség jelentik: Az egyik katonai bíróság legutóbb két lengyel Stanislaw Brockit és Wajdemar Bsebisovszkyt a vatikáni rádió hallgatása miatt halálra ítélte. Az ítéletet főbelövessel hajtották végre. A két lengyel a vatikáni rádióhoz azokat a közléseket hallgatta, amelyek az egyházi üldözésekről számoltak be. Súlyosbító körülménynek vették, hogy keresztény ünnepnapokon számos más személyt láttak vendéglői és azoknak a rádió útján istentisztelet hallgatását tették lehetővé.

Sírkövetés. A múlt évben elhunyt Dupák János sírkövetése április hó 7-én lesz az alsótemetőben, délután 4 órakor.

Megjelent a „Korunk” áprilisi száma. Ardeal (Erdély) legnagyobb terjedelmű és egyetlen társadalomtudományi kérdésekkel foglalkozó folyóirata, a Korunk, ebben a hónapban is rendkívül gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Hort Dezső igen színvonalas cikkében Jaensch tanárnak a társadalmi „elintézéséről” szóló elméletét ismerteti Neufeld Béla a korszerű betegségről értekezik s megállapítja, hogy míg a közelmúlt legelterjedtebb betegsége a tüdőbaj volt, utabban ez teljesen háttérbe szorította a szív-megbetegedés. Gál Ernő a román népiesség gondolatának kialakulását és fejlődését tárgyalja a múlt század közepétől egészen napjainkig. Veres Péter Parasztság és kiválasztódás címen ír érdekes értekezést s kímélte az azokat a nehézségeket, melyek az egészséges paraszti kiválasztódás tekintetében a közép-európai agrárállamok társadalmi és gazdasági viszonyai között gátolón hatnak. Sándor Pál az ész bölcselete és az esztelen világ címen Descartes rendszerét ismereti s helyezi bele kora társadalmába. Előfizetni öhajtnak készséggel küld mutatványszámot a kiadóhivatal: Cluj (Kolozsvár), Cal. Gen. Dragalina 108.

Családja” a címe Csathó Kálmán legújabb regényének és az író beszél új regényéről az Új Idők mai számában. A Családja közlése Herczeg Ferenc szépirodalmi hulláplának mai számában kezdtek meg. Az Új Idők gazdag tartalmából kiemeljük még Bónyi Adorján meleg humorú elbeszélését, Szabó Lőrinc mesteri versfordításait és nemes Suhay Imre rendkívül érdekes cikkét a tengeralfattirókról. Barabás Gyula, Ebeczki György, Ruzitska Mária költői és értékes cikkel mellett Kosáryné Réz Lola regényének folytatásában, Fekete István és Holló Ernő verseiben és számos kiadott közleményben talál évezetet az olvasó. A mulatságos Ceruzalegyszerű, a közhasznú rovatok s a kedvelt szerkesztői üzenetek, azonkívül művészeti és időszéri képek egész sora sem maradtak ki az Új Időkből. Díjtalan mutatványszámot bárkinek küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy-ut 16. Előfizetési díja negyedévre 200 le.

Koszorúmegváltás. Lantos József ravatalára szánt koszorúmegváltás címen a Szeretetház javára az alanti adományok folytak be: Consum 500 le, Friedmann Gyula 100, Szigei Oszkár 100, Weisz Sándor 100, Koptekó Károly 100, Weisz Mihály 100, Klein Sándor 100, Ordelt László 100, Kerpel Izsó 100, Gróf. Nemes, Schwartz 100 Komlós József 100, Berger Már 100, Lusztig és Berger 100, Iványi Menyüért 100, Hegedűs Gyula 100, Némethi István 100, Kabos Károly 100, Lefkovits Armin 100, Apponyi Gyula 100, Fortuna és Diva 100, Goldstein Lajos 100, Popper Ignác 50, Straesser Ignác 50 le. — Schattelesz Filipp ravatalára: Bildhauer Alfréd 100 le, Klein Rudolf 100, Klein László 100, Klein Tibor 100, A. Davidescu 100, Pania Stefan 100 le. — Grünér Karola ravatalára: Waidmann Izsó 100 le.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:
FÖLDES gyógyszertár, Str. Eminescu.
KÁRPÁTI gyógyszertár, Bul. Reg. Ferdinand
ROZSNYAI gyógyszertár, Piata Avram Iancu

SPORT KÖZLÖNY

A régi szellemben, de új erővel készül az AMEFA az UDR ellen Ujjászervezés alatt áll a piros-fekete egyesület — Széleskörű akció indult az AMEFA érdekében

Arad sportközönsége körében általános örömet keltett az Aradi Közlöny híradása, mely szerint komoly akció indult az AMEFA megmentése érdekében. Beszámoltunk arról a tanácsulról, melyet az AMEFA igazgatósága szerda este tartott és melyen az egyesület egyik vezetője részletes beszámolóban őszinte képet nyújtott az egyesület súlyos helyzetéről és egyben nyomban közölte, hogy az igazgatóságnak kell előljárni az áldozatkészség jó példájával és ennek megtörténte után a nagyközönséget kellene bekapcsolni a nagyműtű piros-fekete egyesület teljes anyagi ujjászervezésébe és ezzel párhuzamosan visszailleszhető az AMEFA régi sporthírneve is. A gyűlés határozata: közismert —

Elhatározták, hogy az AMEFA továbbra is küzd a bajnokságban, ugyanakkor azonban az igazgatóság tagjai egyenként, önként az eddiginél nagyobb terheket vállaltak ma-

gukra, hogy ezzel mintegy megindíthassák az ujjászervezési folyamatot.

Pénteken az edzés a legnagyobb rendben folyt le, valamennyi játékos résztvett a gyakorlatokon és tekintettel arra, hogy biztosították számukra a hálalékok pontos törlesztését, egyetlen játékos sem emelt kifogást a hozott határozatok ellen. Ugyanis a játékosok részére bizonyos jutalmakat helyeztek kilátásba a jó szereplés esetén, de ugyanakkor

a belső rend és fegyelem helyreállításának sikere érdekében megtorolják a különféle vétségeket, az edzésen való pontatlan megjelenést, az indokolatlan távolmaradást, a megengedett időnél későbbben való kimaradást, vagy — mint például a legutóbbi bajnoki mérkőzésen történt — az akaratérő és lélek nélküli játékot.

Most érdeklődéssel várják, hogy ez milyen hatással lesz a vasárnapi bajnoki mérkőzésre.

Nagy harcot vív vasárnap a Gloria a bajnokságra törő Mica csapatával

Részletes bíródelegálás

Aradon vasárnap a B) liga egyik legnagyobb fontosságú mérkőzése kerül lejátszásra, amelynél a Gloria a brádi Mica együttesét látja vendégül. A Gloria előreláthatólag a következő csapattal áll ki:

Theimer—Régner, Volentir—Siclován, Coárean, Micola—Tudor, Farkas, Mladin, Heneagar, Mercea.

Amennyiben Tudor nem jönne meg vasárnapig, úgy Comlosan fog szerepelni a jobb-szélső helyén.

A kerületi bajnokságban négy érdekes mérkőzés, köztük a Crisana CFR—Olimpia rangadó kerül lejátszásra és a részletes bíródelegálás a következő:

Kerületi I. oszt.:

Crisana CFR—Olimpia, Olimpia-pálya, 16

órákor, bíró: Oprita, határbírók: Goicea és Luca.

Intelegerea—Tricolor, Intelegerea-pálya, 16.00 órákor, bíró: Murtean, határbírók: Karlich és Engel.

SGA—Unirea, Unirea-pálya, 16.45 órákor, bíró: Höhn, határbírók: Schneider és Izverneanu.

Titanus—Astra, Astra-pálya, 10.30 órákor, bíró: Marita, határbírók: Polareczky és Reinhardt.

Ifjúsági bajnokság:

Hakoah—Olimpia, Olimpia-pálya, 11.00 órákor, bíró: Vostinar, határbíró: Vogel.

Titanus—Astra, Titanus-pálya, 16.00 órákor, bíró: Simandan, határbíró: Pancotán.

O Schaffer eltávozik a Rapidtól. Az egyik bucaresti-i sportlap jelentése szerint Schaffer Alfred, a Rapid kitünő edzője eltávozik egyesületétől és már május 1-étől ismét Auer veszi át a Rapid edzéseinek irányítását.

A nemzeti bajnokság állása:

1. Venus	15	10	1	4	44:15	21
2. Rapid	15	8	5	2	46:20	21
3. Sp. Studentesc	15	6	7	2	36:23	19
4. UDR	15	4	8	3	25:25	16
5. U. Tricolor	15	6	3	6	23:26	16
6. Ripensia	15	6	3	5	23:26	15
7. CAMT	15	6	3	5	23:33	15
8. Carpati	15	6	2	7	24:27	14
9. Gloria CFR	15	6	1	8	15:41	13
10. Juventus	15	3	6	6	25:30	12
11. AMEFA	15	6	-	9	24:29	12
12. Victoria'	15	2	3	10	12:25	7

Nem a nyugati liga válogatottja játszik április 14-én Bucarestben

Bucaresti. Hirt adtunk arról, hogy április 14-én, a török válogatott vendégszerelésének elmaradása miatt, a déli és nyugati ligák válogatott csapatai mérkőznek egymással. Ez a tény most akként módosult, hogy nem a nyugati liga válogatott csapata fog Bucarestben vendégszerelni, hanem Timisoara (Temesvár) és Resita (Resica) vegyescsapata, amelynek összcállítása egyik bucaresti-i sportlap szerint a következő lesz:

Pavlovici (Ripensia) — Fodor (UDR), Dobai (Ripensia) — Simatoc (Ripensia), Kotormány (Ripensia), Lakatos (UDR) — Tanzer (Ripensia), Spielmann (UDR), Marksteiner (Ripensia), Zsizsik (UDR), König (UDR).

Ez a Ripensia—UDR vegyescsapat igen nagy játékerőt képvisel és bizonyára kemény ellenfele lesz a válogatottak nélküli bucaresti-i vegyescsapatnak.

Vintila nem utazhat Rómába Siclován a válogatott csapat jobbfedezete

Bucaresti. Vintila Cassini, a válogatott csapat fedezetiátékosa közölte a labdarugószövetséggel, hogy nem utazhat Rómába az április 14-iki válogatott mérkőzésre, miután hivatalból nem kaphat szabadságot. Vintila kiválásával tehát Siclován beválogatása csaknem bizonyosra vehető és a Gloria fiatal szélsőfedezete április 14-én a „nagy” válogatottban fog szerepelni.

Junius 2-án bonyolítják le az elmaradt B.-ligás mérkőzéseket

Bucaresti. A nemzeti bajnoki bizottság tegnapi ülésén úgy döntött, hogy a március 31-éről a válogatott meccs miatt elmaradt B) ligás mérkőzéseket (Gloria—Jul, FC Nistru—FC Ploesti, Prahova—Macabi) junius 2-án bonyolítják le. Kivétel csak az Unversitatea—Crisana meccs képez, amelyet április 28-án játszanak le a csapatok.

Elutazott Berlinbe a magyar válogatott

Budapest. A magyar válogatott csapat pénteken reggel utazott el Budapestről v. Ginzery Dénes szövetségi kapitány vezetésével Berlin felé, ahol vasárnap a magyar és német válogatott csapatok mérkőznek meg egymással. A magyar csapat a németek ellen a következő összeállításban áll ki:

Csikós—Pákozdi, Bíró—Király, Sárossi III., Balogh—Kincses, Sütő, Toldi, G. Tóth, Kalocsay.

Három tartalék is utazott a csapattal Tóth (kapus), Kiss (hátvéd) és Dudás (fedezet-csatár) személyében.

Erdekes utóhangok a válogatott mérkőzéshez

A vasárnapi Jugoszlávia ellen Dumărea (Dumă) Kupán mérkőzésnek érdekes következményei voltak.

A romániai sajtó és a napilapok sportrovatai általában elégedettek az eredménnyel, mintahogy az Economu szövetségi kapitány nyilatkozata is ezt árulja el. Különösen most, hogy a jugoszláv lapok kritikája is megérkezett Bucarestbe és ezek megállapítják, hogy soha ilyen gyengén román válogatott még nem játszott — a román sajtó egyöntetű megállapításokat tesz.

Leszögezik, hogy a tisztán román etnikai elemekből összeállított válogatott csapat elvét nem kell feladni, de ez még nem időszerű. Az olaszok ellen csak egyetlen szempont szerint szabad válogatni: a legjobb formában levő csapatot kell Rómába küldeni!

Universul Sport szerint a legjobb csapat — hasznosabb megoldás a románosítás eszméjénél. A románosítás sportpolitikája csak fokozatos lehet. A március 31-iki kísérlet nem sikerült.

Timpuj írja, hogy tizenegy játékosból tíz román legyen sikerült, mégis nagy hiba volna ha Rómában az Olaszország elleni mérkőzésen megismételnék a kísérletet és ugyanolyan elvek alapján összeállított csapatot küldenek.

Curentul megjegyzi, hogy kivételnek Juhász tevének a csapatba, mint kisebbségi játékos.

— Edzőmérkőzés az atléták pályáján. Vasárnap délelőtt a CAA-pályán az atléták és a Transilvania játszanak barátságos edzőmérkőzést fél 11 órai kezdettel, előtte pedig fél 9 órakor a két egyesület ifjúsági csapatai mérkőzést játszanak.

Rádióműsor

— Romániai ... számítás.

Magyaryelvi hírek

8.30: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 21 m. röv. hull.), 18.30: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 31 m. röv. hull.), 18.50: Pozsony (298.8 m.), 19.50: Radio-Románia (364.5 m.), 20: Radio-Toulouse (228.6 m.) és Marseille Provence (400.5 m.), 20: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 31 m. röv. hull.), 20.55: Róma II. (244.3 m.) és Róma RII (221.15 m.), 22.15: London National (261.1 m.) és GSA (49.59 m. röv. hull.), GRX (30.96 m. röv. hull.), 23.15: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 31 m. röv. hull.), 23.45: Pozsony (298.8 m.) 23.45: Belgrád (437.3 m. és 49.2 m. röv. hull.), 23.45: Nice PTT (253.2 m.) és Marseille Provence (400.5 m.), 23.50: Besztercebánya (765.3 m.).

SZOMBAT, ÁPRILIS 6.

Bucaresti, Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizárlásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Román zene lemezek. 13.20: Időjelzés, művészi, kulturális és sportközlemények. 13.30: A Luceafarul zenekar, Liviu Serban énekszámaival. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. 15: Különböző közlemények.

Radio-Romania. 18: Az Országör szervező órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Drámai és filmkrónika. 19.17: Német operaszettek lemezek. 19.50: Hírek magyarul.

Bucaresti, Radio-Romania. 20: N. I. Herescu tanár előadása. 20.15: Rádiózenekar, Felicia Volanescu-Ionescu és Chirag Sakazlian énekével. 22.10: Hírek, sportközlemények. 22.30: Könnyű és tánclemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, közlemények, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 13.10: Sárközi Gyula cigányzenekara. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizárlásjelentés. 14.30: Hanglemezek, Operettársulatok. 15.30: Hírek. 17.15: Harsányi Gizzi mesél. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Rádióposta. 18.45: A rádió szalonzenekara. 20.15: Hírek. 20.25: Solymossy Lajos és Darvas József jazzongorkettőse. 21.10: Dalos zenés utazás a Maroson. Kilián Zoltán hangképzés. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: Magyar és külföldi tánclemezek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Kurina Simi és cigányzenekara.

Budapest II. 18.45: A Szociális Misszió Társulat előadása. 19.20: Mezőgazdasági félóra. 21: Hírek. 21.25: Hanglemezek. 22.35: Időjárásjelentés.

Belgrád. 13: Rádiózenekar. 14.10: Népdalok. 14.40: Hírek. 15: Lemezek. 18.45: Népies zene. 19: Csevegés. 19.20: Lemezek. 20.40: Népdalok. 21.40: Fuvózenekar. 22: Hírek. 23: Vendéglői zene. 24: Táncczene.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Tájékoztató közleményt adott ki a pénzügyminiszterium a kétszázalékos illeték alkalmazásáról

Az április elseje előtt eladott, de április elseje után leszállított árak nem esnek illeték alá — A bélyeg a fizetési jegyzék végösszege után számlázandó ki

Tekintettel arra, hogy a kétszázalékos nemzetvédelmi illeték alkalmazásával kapcsolatban az érdekeltek körében még mindig bizonyos kérdések ügyében tájékoztatlanág uralkodik, a pénzügyminiszterium szükségesnek tartotta a következő tájékoztató közlemény kibocsátását.

A rendkívüli nemzetvédelmi illetéket csupán az 1940. március 31-ike után történt eladások esetében kell leróni. Így tehát olyan esetekben, amikor 1940. április elseje előtt létrejött egy adás vételi szerződés, az áru azonban a vevőnek április elseje után szállítják le, a kétszázalékos nemzetvédelmi illetéket nem kell leróni tekintettel arra, hogy a miniszterium mindenben tiszteletben akarja tartani azt az elvet, hogy a törvényeknek visszaható erejük nincs. Ez a kedvezmény azonban csak az olyan szerződésekre vonatkozik, amelyeknek határozott kezdeti idejük van, amint azt a polgári törvénykönyv megköveteli.

Kétségben, tehát láttamozás után a rendkívüli kétszázalékos nemzetvédelmi illeték csak az aránylagos adó alá eső ügyekben róható le, valamint olyan esetekben, amikor ehhez a miniszterium külön hozzájárul. Számlák esetében ezt az illetéket kizárólag csak bélyegben lehet leróni.

Az összeg, amely után a kétszázalékos illetéket ki kell számítani, a forgalmadó-törvény 4. szakaszában megállapított számlázási összeg, amelyben bennfoglalják az áru árán kívül a szállítási, a csomagolási költség, valamint a külön-

böző illetékek összege is, a számlabélyeget és a repülőbélyeget beleértve. Mint ismeretes, a kereskedők kötelesek minden egyes eladás esetében fizetési jegyzéket kiállítani és erre ragasztják rá a két százalékos bélyeget. A miniszterium leszögezi, hogy ezekre a fizetési jegyzékekre a két százalékos bélyegen kívül sem okmánybélyeg, sem pedig repülőbélyeg nem alkalmazandó.

A törvény értelmében kétszázalékos illetéket csak az 50 lelen feljüli vásárlás, vagy forgási összegek után kell leróni, ami nem jelenti azt, hogy akkor, amikor a bélyegilletéket leróják, ötven lelt, mint bélyegmentes összeget vonjanak és csak a többjét után fizessék ki a kétszázalékos illetéket.

Lényeges felvilágosítása a pénzügyminiszterium rendeletének az, hogy a kétszázalékos illetéket a fizetési jegyzék végösszege után kell számítani a törteket pedig kiegészítik.

A szanatóriumok, kórházak, függetlenül attól, hogy magánintézmények, vagy állami intézmények, mentesülnek az alól, hogy a betegeknek adott fizetési jegyzékek után fizessék az említett illetéket. Mentesülnek az illeték alól a rendőrség által eladásra kerülő ingatlanoknyelvek, a tőzsdén eladott adóhórok, amelyek az állami értékpapiroknak minősítenek, valamint a szövetségi központ által eszközölt buza, tengeri, árpa, zab és rozs vásárlások, amelyek a hadsereg céljait szolgálják.

A temesi királyi helytartóság rendelkezése értelmében

A községek kötelesek költségvetéseikben bevételként feltüntetni a közmunkák értékét

Hogyan hajtják végre a közmunkákról szóló rendelkezéseket — Összeírás készül minden községben és városban a 21 és 60 év közötti férfiakról

A temesi királyi helytartóság rendeletet adott ki, amelyben utal a közigazgatási törvény 167. szakaszának d) bekezdésére, amely módot ad arra, hogy a községek, illetve városok lakóit évente közmunkára kötelezzék. Tekintettel arra, hogy a községek készpénzjöveldelmeinek fokozása nehézségekbe ütközik, a széktartóság utasítja a községi előljáróságokat, hogy a közigazgatási törvény által biztosított fenti lehetőséget feltétlenül használják ki és elrendeli, hogy a megvalósítható évi öt napi közmunka értékét, illetve a munkadíjnak megfelelő összeget jövedelemként vegyék be a községi költségvetésbe és gondoskodjanak arról, hogy a községi és megyei utakat ilyen közmunkák útján megjavítsák.

Ennek érdekében a széktartóság utasítja a falvak előljáróságait, hogy névszerű táblázatot állítsanak össze a falvak 21 és 60 év közötti férfiakosságáról. Ezeket a következő három csoportba osztják: 1. Köztisztviselők, akik nem kötelesek tényleges közmunkát teljesíteni, valamint azon személyek, akiknek a községben birtokuk van, de ők más helyen laknak. Ezek azonban az öt napi közmunkáért kötelesek 250 lej megváltást fizetni. 2. A második csoportba azok kerülnek, akiknek nincs szekerük és legalább két szarvasmarhájuk. Ezek tehát kétkézi munkával vesznek részt a közmunkában. 3. A harmadik csoportba pedig azok kerültek, akik szekérrel és legalább két szarvasmarhával rendelkeznek. Ezek a közmunkát szekereikkel és marháikkal teljesítik.

Miután ezek a táblázatok elkészültek, a szolgabíró a megyei műszaki szolgálattal egyetértően munkatervet dolgoz ki a járás körzetébe eső községi és megyei utak megjavításáról. A közmunkákat lehetőleg május 10-ike és június 5-ike, augusztus elseje és 25-ike, valamint október 5-ike és 30-ika között végzik el. Minden egyes közmunkára kötelezett részére megállapítják azt a munkamenyviséget, amelyet el kell végeznie. A községek névsort fektetnek fel arról, hogy ki mit

dolgozott és hogy munkájának mennyi az értéke.

A városokban ugyancsak táblázat készül a 21 és 60 év közötti férfiakról. Külön táblázatra kerülnek azok, akik mehetnének ugyan közmunkára, de nem akarnak abban résztvenni. Ezek az öt napos közmunka megváltási díjaként nem 250, hanem 375 lejt fizetnek. A városok az így megállapításra kerülő közmunka értékét szintén mint jövedelmet kötelesek bevezetni a költségvetésbe.

Mikroton segítségével

állapítják meg Amerikában, hogy van-e féreg a gyümölcsben

Az amerikai gyümölcsexportőrök érdekes módszert vezettek be annak megállapítására, hogy az export céljára szánt gyümölcs tartalmaz-e férget, vagy sem. Egy mikrofont használnak fel erre a célra, melynek igen érzékeny hangrősítője van. A gyümölcsöt ráhelyezik a mikrofontra és ha a hangrősítőből nem hallani zajt, akkor a gyümölcs féregmentes, ha pedig zवानus zaj hallatszik, akkor a gyümölcsben féreg van. Ezek a készülékek kitűnően beváltak.

— **A SÜR ÚJ ÁRA.** A Monitorul Oficial április 3-iki száma közli a nemzetgazdasági miniszterium azon rendelkezését, amelynek értelmében új sörárakat állapítanak meg. A rendelet értelmében az italmérők, vendéglősök, korcsmárosok, sör részére a gyárak vagy lerakatok az alábbi áraknál magasabban a sört nem szállíthatják: 2.150 lej hl. hordóban, 17 lej 650 milliliteres üvegben, 14.20 lej 500—550 milliliteres üvegben 12.80, 450 milliliteres üvegben, 9 lej 300 milliliteres üvegben.

— **Megszűntek a vasut kivételi díjszabásai.** A CFR, vezérigazgatósága közli, hogy a kivételi szállítási díjszabások április elsejei hatállyal megszűntek. Kivételt csak a gabonaművek képeznek, amelyek exportja esetében továbbra is a kedvezményes kivételi díjszabást alkalmazzák.

Az Angol-Magyar Bank makói fiókjának állományát átvette az Arad—Csanádi Gazdasági Takarékpénztár

Az intézet most közzétett mérlege jelentős eredménnyel zárult

Budapesti jelentés szerint az Angol-Magyar Bank igazgatósága, miután elhatározta hogy makói fiókját racionalizálási okokból megszünteti, tárgyalást folytatott az Arad—Csanádi Gazdasági Takarékpénztár vezérigazgatójával, vitéz Csongor Györggyel, a fiók anyagának átvételére véget. A tárgyalások kedvező befejezést nyertek és a makói fiók egész anyaga átkerült az Arad—Csanádi Gazdasági Takarékpénztárhoz, amiattal a takarékpénztár állományai jelentősen megnövekedtek. Az alább közölt mérleg természetesen még nem tünteti fel a beolvasszással megnövekedett állományokat. A fiók anyagának átvételével egyidejűleg átkerült az Arad—Csanádi Gazdasági Takarékpénztárhoz a Magyar Nemzeti Bank mellékhelye is.

Az Arad—Csanádi Gazdasági Takarékpénztár egyébként most tette közzé mérlegét, amely az előző évvel szemben nagyobb nyereséget, 23.722 pengőt mutat ki, amelyből osztalékkul részvényenként 1 pengő kerül kifizetésre. Az elmúlt évben 412.000 pengő összegben folyósított új kölcsönöket. A betétállomány 200.000 pengővel emelkedett, amely emelkedésben az elmúlt évben beolvasszott Csanádpalotai Takarékpénztár 90.000 pengő betétállománya is bennfoglaltatik.

Vetéshelyzet

Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi miniszterium érdekes kimutatást állított össze az őszi buza vetések állásáról. Eszerint 1939. őszén összesen 3 millió 155.803 hektár területet vetettek be búzával, az 1938. évi 3 millió 845.391 hektárral szemben. Az őszi búzával bevetett terület tehát 689.688 hektárral csökkent. Az 1939. őszén bevetett területek a buza termő földek 82 százalékát képezik, ami kielégítő eredménynek mondható, ha figyelembe vesszük a kedvezőtlen időjárást és a katonai összpontosításokat, valamint a rekvirálásokat. A csökkenés tehát a buza termő földek 18 százalékát foglalja magába. Tartományok szerint legrosszabb a helyzet az őszi buza vetések szempontjából Oláh-tartományban, utána Bucegi- és a Tengerpart-tartományban, míg a legjobb Mures-, Dnyeszter- és a Prut tartományokban.

Aradi hetipiaci árak

Zöldségpiac: Hegyes paprika drb. 15 lej, óburgonya kg. 5—6 lej, úrburgonya kg. 15 lej, szárazhagyma kg. 4—15 lej, zöldségpiac kötegeje 2 lej, szárazbab kg. 20 lej, kalarabé drb. 6—20 lej, torma drb. 4—5 lej, lencse kg. 16—18 lej, murek kötegeje 13—15 lej, zöldpetrezselyem két kötés 5 lej, hónaposretek kötegeje 7—16 lej, békaretek drb. 5 lej, paraj kg. 20 lej, cellár drb. 10 lej, száraz fokhagyma kg. 25 lej, savanyu kaposzta kg. 15 lej, levesbe való zöldség kötegeje 15 lej.

Tej és tejtermékek: Juhtej kg. 40 lej, tehéntej literje 6—8 lej, savanyu juhtej literje 20 lej, tejföl literje 45 lej, vaj kg. 110 lej, tojás drb. 2—2.30 lej.

Gyümölcspiac: Alma kg. 12—25 lej, dió kg. 22—24 lej, hámozott dió kg. 60 lej, aszalt szilva kg. 20—28 lej, citrom drb. 4—5 lej.

Baromfiac: Tyúk párja 180—190 lej, sovány liba párja 360 lej, csirke párja 8—120 lej, galamb párja 30 lej, sovány kacska párja 160—200 lej.

— **A kétszázalékos vásárlási illeték ellenőrzése.** Timisoarat (Temesvár) tudósítónk jelenti: Arad megye számára a kétszázalékos vásárlási illeték ellenőrzéül Margineanu Traian és Sida Dumitru pénzügyi ellenőröket neveztek ki.

Megtört szívvel tudatjuk, hogy felejtetlen testvérünk, nagybátyánk, sógorunk

Lantos József

kereskedő

f. hó 5-én hajnalban, tragikus hirtelenséggel elhunyt. Temetése f. hó 7-én, vasárnap délután 3 órakor lesz a régi zsidó temető halottasházából. Részvétlátogatók meilözését kérjük.

Lantos Gizella, Lantos Miksa, Lantos Lajos, Lantos Antal, Braun és Éllás család, valamint nagyszámu rokonsága. (Mindenkülön értesítés helyett.)

Legújabb jelentéseink:

Közös angol-francia parlamentet akarnak létesíteni

London. (Rador). A Daily Mail érdekes cikket ír arról, hogy a szövetségesek miként igyekeznek együttműködésüket továbbra is a legteljesebb mértékre fokozni. A tervek szerint a két nagyhatalom egyetlen hatalommá ojadna össze nemcsak a háború tartamára, hanem azon túl is, és felmerült az a terv is, hogy közös parlamentet hívnak össze, amely a közös kérdéseket tárgyalná le.

Kijátás nyílik arra is, hogy a két állam szövetségéből olyan államszövetségi rendszer alakul, amelyhez más államok is csatlakoznak, amelyek a nemzetközi kapcsolatok terén a nemzetközi rend és béke megóvását tartják szem előtt. Remélni lehet, hogy egy ilyen államszövetség olyan erőre és ha-

talmat tenne szert, hogy a háború győzelmes befejezése után is enyhébb békefeltételeket szabhat majd, mint az eddigi békefeltételek. Ugy tudják az angol politikai körökben, hogy a közel jövőben a francia és az angol államférfiak részletesebben fogják tájékoztatni a nyilvánosságot a terv tárgyalásainak eredményéről.

Londonból jelentik: A Franciaország és Anglia kormányai közötti állandó szövetség gondolata szövetséges államhoz vezethetne, amelyben a békét és a rendet szerető más nemzetek is egyesülhetnek. A Daily Mail diplomáciai szerkesztője azt írja, hogy a két hatalom miniszterei a közeljövőben beszédeknek mondanak, amelyekben ismertetni fogják ezt a tervet, amelyen a francia és brit szakértők most dolgoznak. (Rador.)

Amerika hadbalépésétől tartanak egyes amerikai szenátorok

Washington. (Rador.) Nie köztársasági szenátor és Reynold demokrata párti szenátor azt a kívánságukat fejezték ki, hogy Sumner Welles jelenjék meg a parlament ülésén, ahol fel fogják szólítani, hogy adjon felvilágosítást a nyugati hatalmak háborús célkitűzéseiről. A két szenátor az indítványt a párisi L'illustration március 16-iki számában megjelent európai térképre hivatkozva tette meg. Hull külügyi államtitkár ebben az ügyben nem nyilatkozott a csütörtöki sajtókonferencián.

Holt demokrata szenátor a szenátus legutóbbi ülésén kijelentette, hogy az Egyesült-Államok lépésről-lépésre csu-

szik a háború felé és ezért kötelességének tartja, hogy felemelje szavát ez ellen.

Tiltakozott ezután Ontario kanadai állam igazságügyminiszterének legutóbb tett kijelentése ellen, amely szerint az Egyesült-Államoknak feltétlenül részt kellene venni a háborúban a szövetséges hatalmak mellett.

Sumner Welles külügyi államtitkár kijelentette az újságíróknak, hogy a L'illustration Français francia lapban közölt állítólagos térképről nem tárgyalt Reynaud francia miniszterelnökkel. Közölte az amerikai külügyi államtitkár, hogy a szóban forgó térképet nem is látta.

Dolj-megyében nagy károkat okozott a Dunarea (Duna) áradása

Craiova. A Dunarea (Duna) vize óriási károkat okoz a megyében. Több országuton beszüntették a közlekedést. Az árvíz sokszáz hold bevetett területet öntött el és miután a víz emelkedésére számítanak, a kár igen nagy lesz.

Bucuresti. A Dunarea (Duna) vize elöntötte

a Bucuresti-Jimbolia (Zsonbolya) vonalon Tirnu Severin és Simian helységek között a pályatestet, mintegy két kilométeres szakaszon. A forgalmat csak átszállással tudják lebonyolítani. Az utasok átszállításánál CFR társasgépkocsikat vesznek igénybe. Valószínűnek tartják, hogy a for-

galmat még a közeljövőben helyreállítják. Hásonlóképpen jelentik, hogy a Prut folyó is kilépett medréről és Zorleni-Basarabeasca között a vasútvonalat elöntötte.

Belgrádból jelentik: A Duna és mellékfolyóinak vize egyre emelkedik. A Bánságot teljesen elöntötte az áradat, amely a vetésben tetemes károkat okoz. Ujvidék városát katasztrófa fenyegeti, mert félni lehet attól, hogy a nagy sietve emelt gát nem bír ellentánni a víz nyomásának. Eddig 10 ezer személy maradt hajléktalanul. A Belgrád-Bucharest-i vonalon a forgalom teljesen szünetel. (Rador.)

LAPZÁRTA:

(Rador-jelentések)

ANKARA. A török kormány tárgyalásokat folytat Angliában, hogy a Németországban Törökország számára készült négy kereskedelmi hajó eljuthasson török vizekre. Németország hajlandó lesz ezeket a hajókat a saját felségvizeinek határáig elszállítani és ott a törökök vennék át azokat.

LONDON. Az angol titkos tanács néteken a Buckingham-palotában VI. György király elnökletével ülést tartott. Ugyanekkor a kormány új tagjai esküt tettek.

SIDNEY. Ausztrália légügyi minisztere közölte, hogy az Egyesült-Államokban rendelt száz bombavető repülőgépe közül 79 Ausztráliába érkezett.

BERLIN. Ribbentrop német külügyminiszter pénteken kihallgatáson fogadta Tasnádi Nagy Andrást a magyar parlament elnökét. Tasnádi Nagy András a német-magyar társaság megalakítása ügyében tartózkodik Berlinben.

LONDON. A légügyi minisztérium hivatalos jelentése szerint tegnap délután egy angol bombavető légitársulat a Jades-öbölbe és sikeres felderítést végzett az ellenséges védelmi vonalról. A bombaraj támadást intézett a wilhelmshajeni kikötő ellen és több bombát dobott le az ott horgonyzó négy cirka 1000 tonnás hadihajóra. Ugy hiszik, hogy a hadihajókat találat érte. Az angol gépek sértetlenül érkeztek vissza támaszpontjukra.

KOPENHÁGA. A „Politiken” című lap azt írja, hogy a vasárnapi Norvik kikötőjén át való szállításának megakadályozása nagy mértékben kielezte a viszonyt a szövetségesek és Norvégia között, ugyan akkor Németország a Balti-tengeren továbbra is megkapja a szükséges vasércszállítványt.

PÁRIS. A Havas-ügynökség úgy tudja, hogy a képviselőház titkos ülését április 11. vagy 12-re hívják össze, amikor alapos vizsgálat tárgyává teszik a kormány politikáját. A titkos tárgyalás után a kormány felveti a bizalmi kérdést.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő

ELLÁTÁS

Évekig külföldi tanulmány folytán német, francia, zongoraórákat ad. Str. Mocieni 14. 1704

ALKALMAZÁST KERES

Tanult csecsemőgondozónő. 12 éves gyakorlattal állást keres. Vidékre is megy. Cimeket a kiadóba kér. 1700

Gépírnai tudó tisztviselő állást keres. Cimeket „Lei 1200” jeligére a kiadóba. 1690

ALKALMAZÁST NYER

Kifutó, tisztességes, felvételk. Barthmess cukorkagyár, Str. Filipescu 40. 1716

Kötőmestert keresünk banai gyár részére, ki tökéletesen ért: lapos gépek, új- és régi-gép, konfekció gépek, esetleg kőmőködő gép karbantartásához és javításához. Részletes személyi adatokkal, valamint fizetési igényekkel ellátott ajánlatokat „Üzemmechanikus” jeligére a kiadóba kérünk. 1688

Keresek egy segédet fixfizetéssel. Cim: Bretean Achim borbély, Ghioroc. 1701

Magánház kertjének a parkírozására és ápolására kerjészt keresünk. Cimeket a kiadóba kérünk.

Keresek április-tizenötödikére minden szobalányt, jó bizonyítvánnyal. Cim a kiadóban. 1531

Kávéfőzőnő,

csakis elsőrangú bizonyítványokkal május 1-én felvétetik. Lloyd Club (Strada Goldis 4. szám). 1687

LAKÁS

Háromszobás, fürdőszobás lakás, teljes komforttal, kiadó. Bul. Reg. Ferdinand 31. I. 1718

Butorozott szoba, egy vagy két személy részére, ebéddel vagy anélkül kiadó. Str. Cosbuc 32. 1714

Kétszobás, modern lakás május 1-re kiadó. Str. Andrei Muresanu No. 11. 1711

Szép, modern, újonnan festett, háromszobás lakás kiadó. Bul. Reg. Ferdinand 50. 1705

Főpostával szemben elsőemeleti, egész frontlakás, különálló fürdőszoba, hall, összkomforttal május 1-re kiadó Str. Bratianu 13. 1680

Kétszobás, modern, magasiöldszintű lakás, elő, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó a törvényszék mellett. Str. Dumbrava Rosie 27. 1667

Kiadó május 1-re

3 szobás, II. emeleti uccai lakás teljes komforttal. Strada Aviator Gheorghescu 11/a szám, a Park mellett. 1703

VÉTEL-ELADÁS

Jó állapotban levő fürdőkádat megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek.

Gyermeksporkocsi, igen jó állapotban levő, eladó. Str. I. Serb 11. ap. 4.

Jutányosan eladó fél hálószoba, díőfabútor sodrony és matraccal. Str. Cuza Vodă 33. 1706

Mély gyermekkosci eladó. Str. Sertan Vodă 17. 1715

Cérnázógépet keresünk megvételre 6-12 orsószámmal vastagabb fonalakhoz. Ajánlatokat ármegjelöléssel „Kötőde” jeligére a kiadóba kérünk. 1685

INGATLAN

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden árfokozatban. KÖLCSÖNÖK elsőhelyi betáblázásra. HATSCHER ingatlanforgalmiroda, Arad Bul. Carol 46 (Lakás agyanott). Telefon: 26-95. 1505

Egy ház eladó, pormenies gazdasági épületekkel ellátva. Cim: Aridon Focor cipész, Ghioroc. 1702

Ritka alkalmi vétel

Saguna-uton ház 1x2, 1x1, szoba, konyha lakással, gyümölcsösökkel, 160.000 leiert eladó. Egyedüli megbízott

Kiss Lajos „Uranu” ingatlanirodája, Arad, Str. Eminescu 2., I em. Telefon 25-81.

KÜLÖNFELEK

Keleti és belföldi perzsaszőnyegek, díőhálók, modern ebédlő, kombinált szobák, recamierek, varrógépek, amerikai írógépek, asztal, írógépek, Piano, rövid kőreszthúros zongora és rövid zongora, Stingl-gyártmányú, olcsón eladó. Veszünk teljes lakásberendezést, ékszerket, Zalogkölcsönt közvetítünk a temesvári zálogházba, előleget adunk, olcsón hozszabittunk. Tempo bizományi üzlet. Fischer Eliz-palota.